

MTK-Pirkanmaa

Toimintakertomus 2011

MTK-Pirkanmaan toimialue ja maataloustuottajain yhdistykset 2012

Liiton toimisto

Käyntiosoite Näsilinnankatu 48 E
Postiosoite PL 97 33101 TRE
Puhelin 020 413 3462
Sähköposti etunimi.sukunimi@mtk.fi

Puheenjohtajat

puheenjohtaja
hankepäällikkö, maanviljelijä Heidi Tanhua
Virrat

varapuheenjohtaja
maanviljelijä Jukka Niittyöja
Ylöjärvi (Viljakkalan mty)

TOIMINTAKERTOMUS 2011

Puheenjohtajan tervehdys	4
Liiton toiminta yleistä	5
Liiton kokoukset	6
Johtokunnan kokoukset	13
Valiokuntien ja työryhmien kokoukset	15
Koulutus- ja neuvottelutilaisuudet	18
Muu toiminta	19
Lausunnot ja esitykset	23
Toimintasuunnitelma 2012	24
Liiton toimisto	28
Yhdistysten toiminta	28
Liiton talous	31
Johtokunta, työryhmät, valiokunnat, edustajat ja toimihenkilöt	38
Edustajat MTK:ssa	39
Maaseudun Tukihenkilöverkko	40
Maaseudun kiinteistöjen mahdollisuudet hanke	40
Kasvukausihankkeen toimintakertomus 1.1.-31.12.2011	41

Puheenjohtajan tervehdys

MTT:n analyysi maatalouden kannattavuudesta on viiltävää luettavaa. Maatalouden tuotot ovat jääneet keskimäärin vuosittain noin 1,1 mrd. euroa tuotantokustannuksia alhaisemmiksi. Kannattavuutta kuvaava yrittäjänvoitto oli negatiivinen, -1,23 mrd. euroa.

Tästä synkästä ja tiedossa olevasta kokonais kuvasta huolimatta hallitus teki budjetin, jonka leikkaukset toteutuessaan vievät vielä lisää jopa 10 % maataloustulosta. On myös käsittämätöntä, että nykyinen hallitus omalla toiminnallaan heikentää jo ennestäänkin olematonta kilpailukykyä ja toimintaedellytyksiä Suomessa. Durbanissa pidetty YK:n ilmastokokous, jossa Suomen hiilinielusta tehtiin päästö, on pelottava esimerkki tästä. Palkkioksi hyvästä metsänhoidosta ja metsiemme kasvusta saamme kymmenien miljoonien euron laskun.

Lihantuotannon osalta tilanne jatkui yhtä synkänä. MTK on edellyttänyt lihataloilta nopeita toimenpiteitä tuottajahinnan ja lihan tuottajien markkina-aseman vahvistamiseksi. Kustannuskriisin lisäksi suomalaista lihan tuotantoa uhkaa kansallisten tuotantotukien voimakas alentuminen. Vuonna 2007 tehdyn 141 – ratkaisun mukaan Etelä-Suomen sika- ja siipikarjatilaille maksettava tuki puolittuu vuoteen 2013 mennessä. Nämä tuotannonalat eivät kestä näin nopeaa ja voimakasta tukien leikkaamista.

Maidontuotannon osalta luopuminen tuotannosta kiihtyi viime vuonna. Maitotilojen lukumäärä laski alle 10 000. Maitokiintiöistä luopuminen puolestaan uhkaa heikentää tuottajahintoja. Tuotannon jatkumisen elinehto on vähintään nykytasoiset litratuet. Positiivinen asia oli EU:n maitolaki, jonka perusteella maitoketjussa voidaan paremmin koordinoita tarjontaa suhteessa kysyntään.

Tukivalvonnat varjostavat viljelijöiden arkea. Erityisesti eläinten hyvinvointitukeen liittyvät valvonnat, joissa valvoja voi tulla tilalle ilmoittamatta aiheuttavat useissa viljelijöissä jopa

pelkoa ja ahdistusta. EU:n ajatus-maailma siitä, että

jokainen ihminen on potentiaalinen rikollinen, on iskostunut valitettavan hyvin myös Suomeen. Asia on vakava, sillä tällä hetkellä viljelijät tarvitsisivat enneminkin tukea ja neuvontaa, kuin syyllistämistä ja jopa rikolliseksi leimaamista esimerkiksi korvamerkin puuttumisen vuoksi.

Pirkanmaalla ja valitettavasti nyt jo koko Suomessa käydään kovaa keskustelua siitä, saako maaseudulle rakentaa. Sivistyneeseen oikeusvaltion kuuluu, että ihmisillä on oikeus valita asuinpaikkana ja oikeus harjoittaa laillisia elinkeinoja. Tällä hetkellä nämä tunnusmerkit eivät toteudu.

Viime vuoden lopulla Kilpailuvirasto julkaisi selvityksen kaupan asemasta elintarvikeketjussa. Se kertoi selvästi kaupan mahdollisuudesta käyttää myös määräävää markkina-asemaansa väärin, vaikkakaan suoranaisia laittomuuksia selvityksen mukaan ei ollut. Myönteinen asia on se, että olemme saaneet kuluttajille viestiämme perille elintarvikkeiden alkuperän suhteen. Tutkimusten mukaan suomalaiset haluavat syödä kotimaista ruokaa. Tämä tahtotila on kovin ymmärrettävä, sillä tuotamme Suomessa ruokaa Euroopan puhtaimmassa ympäristössä, eettisesti ja korkealaatuisesti.

Viime vuosi oli maataloudelle vaikea eikä tästäkään vuodesta helppo ole tulossa. On tärkeää, että viljelijöillä on oma järjestö MTK, joka tekee parhaansa myös näinä vaikeina aikoina. Lopuksi haluan sanoa kiitokset viime vuodesta liiton toimihenkilöille, johtokunnalle sekä tuottajayhdistysten aktiivisille toimijoille. Yhdessä olemme kuitenkin enemmän kuin yksin.

Heidi Tanhua
puheenjohtaja

Liiton toiminta yleistä

Liiton toimintaan eniten vaikuttanut asia oli hakemamme kasvukausi-hankkeen käynnistyminen. Se on vaatinut sekä luottamusjohtolta, että liiton toimiston väeltä uusiin asioihin perehtymistä sekä valmiutta hakea sopivia käytäntöjä. Hankkeen toiminta on oma kohtansa tässä kertomuksessa. Hankkeelle palkattiin projektipäälliköksi Mikko Lääveri ja projektikoordinaattoriksi liiton järjestöagologi Päivi Fallström. Päivin sijaisuutta hoitamaan valittiin Jaakko Ahola Pälkäneeltä.

MTK-Pirkanmaan viestinnän teemavuotta jatkettiin vuodelle 2011. Liiton tiedotus tapahtuu pääosin sähköisenä. Käytännössä niin, että tiedotus yhdistyksiin ja jäsenille kulkee sähköpostilla ja tekstiviesteillä. Samalla pystyimme lisäämään tiedotteiden ja uutisten määrää sekä laajentamaan vastaanottajien joukkoa. Kevään puheenjohtaja/sihteeritapaamisessa yhdistyksiä pyydettiin kiinnittämään huomiota siihen, että pääosa tuotannosta olisi sähköpostijakelun piirissä.

Pääosalla **tuottajayhdistyksistä** oli kolmas vuosi meneillään ilman kevätkokousta. Kevään toimintaa aktivoitiin jo viime vuoden syyskokouksissa. Jokaisen tuottajayhdistyksen toimintasuunnitelmaan kirjoitettiin jokin tapahtuma kevätkaudelle. Suurin osa yhdistyksistä toimi aktiivisesti. Pieni osa yhdistyksistä uinuu ja toimintaa on vain vuosikokouksen järjestäminen. Aktiivisimmissa yhdistyksissä toimintaa oli runsaasti: saunailtoja, laskettelutapahtumia, ostosreissuja, risteilyjä ja hiihtoretkeä jne. 6 yhdistystä piti kevätkokouksen.

Seutujohtaja Päivi Nurminen kertomassa yhdyskuntarakenteen eheyttämisestä UKK-Instituutilla

Toimintavuonna **jäsenkuntaa puhuttivat** ja liittokin omaa vaikuttamistaan toteutti:

Tampereen kaupunkiseudun kunnat ovat solmineet mm. maankäytön suunnittelemista koskevan puitesopimuksen vuonna 2010. Maankäyttöön liittyen seutuhallitus pyysi **kuntien kantaa mm. yhdyskuntarakenteen hajautumisen ehkäisemiseksi**. Tämä tarkoittaa haja-asutusalueen rakentamisen merkittävää rajoittamista ja ohjaamista kyliin, taajamiin ja kaupunkeihin. Maaseudun ihmiset vastustavat tätä tiivistämiskehitystä varsin yksituumaisesti.

Liiton johtokunta tutustumassa pehmapaperitehtaaseen

Liitto pyrki omalta osaltaan saattamaan kuntien luottamusmiehet ja -naiset tietoisiksi esityksen sisällön ongelmakohdista. Seutujohtaja Päivi Nurminen oli kertomassa asiasta myös ympäristö- ja maapolitiikan teemapäivässä UKK-Instituutissa helmikuun alussa. Samaan tilaisuuteen oli kutsuttu tuottajayhdistyksien lisäksi myös kunnallisissa luottamustehtävissä olevia jäseniä.

Hजारakentamisen hallinnasta, käytännössä pyrkimuksesta estää hajarakennusalueelle rakentaminen, tuli koko toimintavuotta koskeva teema. MTK:n ja monien maaseudun järjestöjen tehtävänä on vaikuttaa siihen, että maaseudulle rakentaminen on mahdollista jatkossakin.

Pirkanmaan maakuntaliitto teki ympäristöohjelman syksyn 2010 ja kevään 2011 aikana.

Ympäristöohjelman laatimiseen osallistui viranomaistahojen lisäksi myös merkittävä määrä erilaisia yhteiskunnallisia toimijoita. MTK-Pirkanmaata ”ympäristövastuullisessa elinkeino-toimintaryhmässä” edusti Visa Merikoski. Valmistelussa mukana olon lisäksi liitto antoi lausunnon ohjelmasta.

Huhtikuussa järjestettiin eduskuntavaalit. Alkuasetelma oli mielenkiintoinen sillä gallupkyselyiden perusteella maassa oli neljä isoa tai isohkoa puoluetta. MTK on järjestönä tuottanut materiaalia maatalouden ja ylipäättään maaseudun elinkeinoista. Materiaali on koottu Vihreä

Liiton edustajat tapasivat Pirkanmaan Ely koko johdon – keskustelua käytiin niin valvonnoista kuin hajakentämisestäkin

kasvu tulee maalta-kirjaseen.

Liitto informoi vaaleissa ehdokkaina olevia

henkilöitä. Vaalien siirtyminen maaliskuusta huhtikuulle mahdollisti sen, että liiton kevätkokousta hyödynnettiin ja kokouksen yhteydessä järjestettiin vaalipaneeli.

Keskustelu **tuottajajärjestön toiminnasta ja toiminnan organisoitumisesta** on ollut käynnissä

sä jo useita vuosia. Organisaation eri osat tunnistavat muutospaineen mutta yhteistä näkemystä ei koko kentälle tahdo löytyä. Liiton johtokunta on keskustellut aiheesta useasti viime vuosina. Kevään aikana ovat liittojen puheenjohtajat olleet aktiivisia vaikuttajia. MTK:n valtuuskunnassa käytiin läheteeskustelu aiheesta mutta linjauksia tulevaisuuden malleista ei tehty.

Liiton kokoukset

KEVÄTKOKOUS

pidettiin Tampereella UKK-instituutissa 15.2. Liiton puheenjohtaja Heidi Tanhua lausui kokoussanoissaan seuraavaa ”Suomalaisen maatalouden kannattavuus on kestävämmällä tasolla, vaikka ruoan ja energian hinta nousee markkinoilla. Viljelijöiden tulotaso jatkaa edelleen alamäkeä ja keinot sen korjaamiseksi ovat hautuneet yksi toisensa jälkeen.

Kaupan vahva asema hintaneuvotteluissa elintarviketeollisuuden suhteen on ajanut tuottajat ahdinkoon. Tuottajahinnat eivät ole pystyneet seuraamaan kustannusten nousua. Tästä syystä on käsittämätöntä, että laki tuottaja- ja toimintaorganisaatioista ei etene, vaikka vastaavanlaisia säädöksiä on annettu mm. Espanjassa, Belgiassa ja Ranskassa.

EU-maista vain Isossa Britanniassa on kaupan osuus elintarvikkeiden kuluttajamenoista yhtä korkea kuin Suomessa. On välttämätöntä, että tulevalle hallituskaudella sekä laki tuottaja- ja toimintaorganisaatioista etenee ja että vähittäiskaupan toiminnan valvontaa tehostetaan.

Myös ruoan alkuperä on selkeästi ja rehellisesti kerrottava kuluttajalle. Pari viikkoa sitten MTK:n toteuttama alkuperäiskampanja sai erinomaisen vastaanoton. Kuluttajat haluavat tietää mitä syövät ja mistä ruoka tulee.”

Aluetalouden ja työllisyyden kannalta ei ole yhdentekevää, mitä julkisista ruokahankinnoista päätetään. Suurkeittiot ovat avainasemassa lähiruoan käytön edistämisessä. Hankintalaki ei pakota käyttämään vain hintaa hankintakriteerinä

Maatalouden heikko kannattavuus on helppo näyttää toteen kylminä lukuina, mutta selkeimmin sen vaikutukset näkyvät viljelijöiden uupumisena. Nyt tarvitaan laajaa yhteistyötä eri sidosryhmätahojen ja viranomaisten kesken, jotta näille uupuneille tiloille saadaan apua.

Ensi sunnuntaina pidettävät eduskuntavaalit ovat tärkeitä. Vaikka unionin lainsäädäntö asettaa omat rajoitteensa omalle lainsäädännöllemme, on eduskunta kuitenkin ratkaisevassa asemassa päätettäessä Euroopan maatalouspolitiikan uudistamisesta, uudesta ympäristötuesta, LFA-tuesta, metsien ja soiden suojelusta, maaseuturakentamisesta ja monista muista maaseudun elinkeinojen toimintaedellytyksistä. Tulevan hallituksen on neuvoteltava kansallisille tukijärjestelmille jatko siten, että ratkaisut luovat edellytykset kannattavalle maataloustuotannolle koko Suomessa. Tulevan hallituksen on varauduttava ja valmistauduttava kansallisiin politiikkamuutoksiin ja kansallisten tukiehtojen muutoksiin, mikäli EU:sta tuleva maatalouspolitiikan rahoitus olennaisesti alenee nykyisestä tasosta

Jaettiin itsenäisyyspäivän kunniamerkit:

Suomen Valkoisen Ruusun ritarikunnan ansioristi (SVR ar)

Koulutuspäällikkö Heikki Toijala Tampere

Suomen Valkoisen Ruusun Ritarikunnan

I luokan mitali kultaristein (SVR M I kr)

Maaseutuyrittäjä Tuija Mikkola Ruovesi

Maanviljelijä Päivi Osara Sastamala

Suomen Valkoisen Ruusun Ritarikunnan I luokan mitali (SVR M I)

Maanviljelijä Juhani Valkeajoki Juupajoki

Salorinteen Säätiön stipendin saivat luonnonvara-alan opiskelijat: Mikko Ala-Orvola, Vesilahti; Antti-Jussi Heikkilä, Kangasala; Juha Hursti, Ruovesi; Niina Kangas, Nokia; Matti Kärki, Lempäälä; Niina Mannila, Virrat, Niina Nieminen, Lempäälä, Meri Ojanen, Tampere ja Juho Urkko, Kangasala. Stipendinsaaajien kiitokset esitti Juho Urkko.

Hyvänä maatalousalan työssäoppimispaikkana huomioitiin Tiina ja Risto Linnainmaan omistama Kaupin tilaa Hämeenkyrössä. Huo-

mionosoituksen, kiikarin, ojensivat kunniakirjan kera rehtori Anna-Liisa Oksa Osaran Maaseutuopetusyksiköstä ja toiminnanjohtaja Visa Merikoski.

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Tuula Ojanen Ruovedeltä. Pöytäkirjantarkastajiksi ja ääntenlaskijoiksi valittiin Arto Ojakoski Ikaalisista ja Anneli Santa-aho Lempäälästä.

Hyväksyttiin liiton toimintakertomus 2010. Kokouksen puheenjohtaja luki tilintarkastuskertomuksen. Vahvistettiin liiton tilinpäätös 2010 ja myönnettiin vastuuvapaus johtokunnalle ja muille tilivelvollisille v. 2010 tileistä ja hallinnosta.

Maatalouspoliittisen katsauksen piti MTK:n toiminnanjohtaja Antti Sahi.

”Ruoka ja alkutuotanto ovat taas uudenlaisessa arvossa, sillä ihmiset on edelleen ruokittava. Suomalaisen tuottajan näkökulma ei vastaa sitä tulokehitystä, mitä muilla aloilla on. Viljelijän tulokehitys kulkee täysin eri suuntiin, kuin muilla ammattiryhmillä. Miten nuoria voidaan kannustaa elinkeinoon? Ostapanosten hinnoissa on

koko ajan ennakoitu se miltä tulotaso saattaa näyttää. Eikä koskaan saavuteta tasapainoa. Ei ole olemassa järjestelmää, että koko ketju olisi yhteistyössä.

Maatalouspolitiikan uudistuksessa 2014 on hiljaiseloa. Mutta kaikkine murheineen ja muine huolineen on maatalouspolitiikka ainoa sektori, jossa yhteistyö pelaa. Koko EU:n sisällä näyttää olevan paineita maataloustukien puolustamiseen. Tukipolitiikka tulee vihertymään. Meille se saattaa muodostua ongelmaksi, koska missään muualla ei ole Suomen kaltaista ympäristötukijärjestelmää.

Aluperämerkintöjen pakollisuudesta ei unionissa ole yhteisymmärrystä. EU antaa kesäkuun lopulla budjettikehyksen seuraavaksi 5-vuotiskaudeksi. Paine maatalousbudjetin pienentämiseen on kova, sillä se on nyt isoin EU-budjetin osista. Siitä on paine siirtää varoja muihin kilpailua kehittäviin aloihin, mm. tutkimukseen.

Ruokaturvallisuuskysymyksissä Suomi on nro 1, Ruotsi nro 2. Tästä on lyötävä rumpua. Julkisessa ruokailussa suurin haaste on saatavuus. Kunnat ovat ensisijaisessa asemassa. Maaseudun tietoliikenneyhteydet on saatava kuntoon. Mm. sähköinen tukihaku ei toimi joka paikassa. Lain vaatimaa palvelutasoa ei nyt saada, sanaili toiminnanjohtaja Antti Sahi.

Keskustelussa kiinnitettiin huomiota kuluttajatyöhön: tuottaja-kuluttajaketjuun on paneuduttava ja kuluttajat on pidettävä lähellä; miten kustannukset siirretään alkutuotteen hintaan, kun siihen ei ole enää työkalua. Jos tilanne ei korjaannu yhä suurempi osa tiloista on kannattamattomia; Mitä MTK on ajatellut lannoitteiden raaka-aineista ja niiden kierrätyksestä? ympäristöä on hoidettu hyvin, ja nyt pitäisi kehittää ympäristötukea

SYYSKOKOUS pidettiin Tampereella UKK-instituutissa 9.12.

Liiton puheenjohtaja Heidi Tanhua avasi kokouksen:

”Hyvät kuulijat, MTK-Pirkanmaa käynnisti tämän vuoden alussa Kasvukausi hankkeen, jonka alaotsikko kysyy kuoleeko kurki ennen kuin suo sulaa? Tuo otsikko on ajankohtaisempi, kuin kuvittelimmekaan, sillä maataloutemme on suurissa taloudellisissa vaikeuksissa samaan aikaan kun maailma huutaa ruokaa ja uusiutuvaa energiaa. Yksinkertaisesti viljelijöiltä on rahat loppu vaikka maatilojen tuottavuus on kasvanut huimasti EU-aikana.

Kaikki tiedämme, että taloustilanne on vakava niin EU:n valtakunnan kuin kuntienkin tasolla. Suomessa hallitus on käynyt nyt läpi kaikki ne heidän mielestään helpoimmat leikkauskohteet eli maatalouden, puolustusvoimat ja kunnat. Myös maakuntien ammattikorkeakoulut on läpikäyty.

Arvoisa Suomen hallitus ja eduskunta; nyt on kuitenkin tilanne se, että ainoastaan meidän viljelijöiden muutoinkin tyhjällä rahapussilla käymällä ei tätä maata pelasteta, vaan talkoisiin tarvittaisiin muutakin yhteiskuntaa. Valitettavasti kovin suuria merkkejä tästä talkoohengestä en nyt ainakaan vielä erota, jos nyt vaikka katsoo syksyn aikana tehtyjä palkkaratkaisuja. Tähän mennessä viljelijät ja keskusseutujen ulkopuoliset alueet ovat olleet maksumiehinä, mutta sanon nyt vielä kerran, että nyt todellakin se rahapussi on tyhjä!

Suomalaisen elintarvikeketjun heikkoiten kannattava lenkki on tämä ensimmäinen, alkutuottaja. Suomalainen maataloustuottaja on viimeisten vuosien aikana toiminut ketjun pankkina, kun kohonneita tuotantokustannuksia ei ole saatu siirrettyä hintoihin. Kaupan vahva asema hintaneuvotteluissa elintarviketeollisuuden suhteen on ajanut tuottajat tukalaan asemaan. Tuotteista saatavan hinnan ja tuotantokustannusten välinen marginaali on kutistunut sietämättömän pieneksi. Tästä huolimatta viljelijöiden neuvotteluasemaa vahvistava laki tuottaja- ja toimialaorganisaatioista ei ole edennyt. Hallituksen ja eduskunnan on vihdoin myönnettävä viljelijöiden taloudellisen tilanteen heikentyminen ja vahvistettava maataloustuottajien neuvotteluasemaa elintarvikeketjussa.

Sianlihan tuotanto on edelleen suurissa vaikeuksissa. Markkinoilla on kuitenkin tapahtumassa käännettä hieman parempaan, vienti on lisääntymässä ja tuonti vähentymässä. Vahvistunut vienti parantaa lihatalojen kannattavuutta ja tämän pitäisi johtaa välittömästi tuottajahintojen nostoon. Kuitenkin tällä hetkellä sianlihan osalta tuottajahintamme on Euroopan halvin.

Arvoiset kuulijat ja myös viljelijöitä kiusaavat eläinaktivistit

Oikeutta eläimillehän se on tuo teidän yhdistyksenne, jonka nimissä olette touhunneet sikaloisamme pitkin vuotta. Pyrkimyksenänne on, kuten olette itsekin todenneet, lihansyönnin lopettamisen Suomessa. Tavoitteenanne on siis lihansyönnin lopettaminen ja keinoinanne laittomasti karjasuojiiimme tunkeutumalla ja laittomasti kuvaamalla ja kuolleita porsaita pitkin Mannerheimintietä kuljettalemalla shokeerata kuluttajia. Ja mitä tekee suomalainen oikeuslaitos; vapauttaa eläinaktivistit näytön puutteen vuoksi. Ja mitä tekee Evira? Uutta kuvamateriaalia saatuaan lähtee renkaat savuten maakuntiin ja lisää valvontoja.

Ja mitä tekee suomalainen sianlihantuottaja? Kuten tähänkin saakka, omaehtoisesti parantaa ja on jo parantanut sikojen hyvinvointia monin eri toimin. Ei ole olemassa myöskään tieteellistä tutkimusnäyttöä, joka osoittaisi sikojen voivan huonosti suomalaisilla tiloilla. Tuore Helsingin yliopiston tutkimusryhmän hallinnoima tutkimus osoittaa päinvastaista.

Suomalainen sianlihantuottaja on myös avannut sikalansa ovet ja toivottanut toimittajat ja kuvaajat tervetulleiksi päiväsaikaan ja talonväen läsnä ollessa. Haluankin osoittaa tässä erityisen lämpimät kiitokseni Jouni ja Susanna Uusi-Rauvalle siitä, että toitte suomalaiselle vastuulliselle sianlihantuottajalle kasvot ja teitte elinkeinoa erinomaisella tavalla tutuksi kuluttajille.

Herää kysymys, että koskahan on se aika, että saamme oikeutta myös viljelijöille? Tällä hetkellä tuottajien henkinen ja taloudellinen kestävyys ilman tätä aktivistienkin toimintaa on jo niin tiukoilla, että tuotannon lopettaminen on monella tilalla todennäköistä. Kysynkin, että haluavatko suomalaiset kuluttajat tuoretta laadukasta lihaa vai pakastettua maailmalla edestakaisin kiertäviä lihatuotteita?

Maa- ja metsätalousministeriö poisti viime vii-

voimaisuus on yhteiskuntamme peruskysymyksiä. Kaikki eivät halua elää väestökeskittymässä. Monien haaveena on asunto lähellä luontoa ja pois taajamien kiireestä. Nykyinen trendi yhdyskuntarakenteen eheyttämisestä ja rakentamisen tiivistämisestä tarkoittaa käytännössä pahimmillaan laillistettua maanarvon mitätöimistä epäämällä rakentaminen tai loma-asunnon muuttaminen vakituiseksi mm sillä perusteella, että rakennuspaikan vieressä ei kulje kevyen liikenteen väylää tai julkista liikennettä. Tällaisiakin esityksiä virkamiehiltä on tullut, mutta onneksi luottamushenkilöt ovat olleet hereillä. Tämä on asia, jossa koko tuottajaorganisaation niin

kolla kiintiövaatimuksen navetoiden investointitukipäätöksistä. Yksittäisen tilan näkökulmasta asia voi olla hyvä, mutta tuottajajärjestöt ja maito-osuuskunnat toivoivat, että järjestelmä olisi säilynyt vielä ensi vuodelle. Näin olisimme saaneet rauhassa valmistella toimintamallit tuleviin päätöksiin ja vuoden 2015 jälkeiseen aikaan, jolloin kiintiöt poistuvat. Ministeriön päätös voi pahimmillaan johtaa tuottajien eriarvoiseen kohteluun ja romuttaa perheviljelmäpohjaisen maatalouden Suomessa.

Julkiset organisaatiot voisivat halutessaan olla suomalaisten elintarvikkeiden suurkuluttajia ja taata asiakkailleen, vanhuksilla ja lapsille hyvät, laadukkaat, puhtaat ja eettisesti tuotetut kotimaiset elintarvikkeet. Järkyttävän usein, elintarvikkeiden hankinnan perusteena n ainoastaan hinta, jonka seurauksena saatamme syödä thaimaalaista kanaa, saksalaista possua ja puolalaista perunaa. Hämeenkyrössä järjestettiin yhteistyössä Kasvukausi-hankkeen ja paikallisten tuottajayhdistysten kanssa tilaisuus, jonne kutsuttiin kuntapäättäjät ja ateriapalveluiden hankinnoista vastaavia henkilöitä. Tilaisuus oli onnistunut ja uskon, että saimme viestiämme kotimaisten elintarvikkeiden ylivoimaisuudesta vietyä hyvällä tavalla eteenpäin. Vastaavia tilaisuuksia tullaan järjestämään jatkossakin eri puolilla maakuntaa.

Saako maaseudulla asua ja saako omalle maalle rakentaa? Voidaanko loma-asunto muuttaa vakituiseksi asunnoksi? Haja-asutusalueiden veto-

keskusliiton, maakuntaliittojen kuin yhdistystenkin tulee olla hereillä ja vaikuttaa siihen, että maaseudulle saa jatkossakin rakentaa.

Lista tekemättömistä töistä on pitkä, mutta onneksi meillä on tämä järjestö MTK, joka toimii useissa eri portaissa. Kuntatasolla vastinparinamme ovat kuntien hallitukset, valtuustot ja lautakunnat sekä myös alueelliset maaseutu-, lomit- ja eläinlääkäritoiminta.

Maakuntatasolla vastinparinamme ovat mm. ELY-keskukset, maakuntaliitot, MO-liitto sekä useat muut maakunnalliset toimijat.

Keskusliitosta käsin hoidetaan valtakunnan ja EU:n laajuisia asioita.

Kaikkia näitä portaita, kaikkia meitä tarvitaan. Tarvitaan myös kykyä uudistautua, ennakoida tulevaisuutta ja varautua siihen. Sen vuoksi järjestössä on käynnistetty mittava toiminnan kehittämistyö, jonka tavoitteena on edelleen yksi yhtenäinen järjestö, josta halutaan pitää huolta. Järjestötyön merkitystä ja osaamista pitää kohdentaa, erityisesti korostuu yhdistystason työn helpottaminen ja nuorten aktivointi. Myös maaseutuyrittäjyyttä tulee järjestötyössä kirkastaa.

On hyvä, että tulevaisuuteen varaudutaan ja toimintaa kehitetään. paras tulos syntyy kuitenkin siten, että mahdollisimman moni osallistuu aktiivisesti suunnittelutyöhön kaikilla eri tasoilla ja tiedon kulku on avointa.

Näillä sanoilla toivotan teidät tervetulleiksi MTK-Pirkanmaan syyskokoukseen.

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Jussi Vilo Vesilahdesta ja sihteeriksi kutsuttiin järjestöagrobiologi Jaakko Ahola. Pöytäkirjan tarkastavat Mikko Kärki ja Helge Ruuna Lempäälästä ja ääntenlaskijoina toimivat Tiina Jokela ja Tiina Linna Hämälästä. Hyväksyttiin toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodeksi 2012. Kokouksessa valittiin sääntöjen mukaiset henkilövalinnat

Päätettiin asettaa liiton alueelle puheenjohtaja-sihteerineuvosto, johon valittiin yhdistysten puheenjohtajat ja sihteerit sekä heidän varamieheksi muut yhdistysten johtokuntien jäsenet.

Maatalouspoliittisen katsauksen piti MTK:n valtuuskunnan puheenjohtaja Aarno Puttonen

”Rakennekehityksen muutosehdotuksen valmis-

telu etenee hyvää vauhtia kohti Savonlinnan liittokokousta. Asiakirjoja kokousta varten valmistellaan mm. markkinaedunvalvonnan osalta kuluttajien luottamuksen aikaansaamiseksi. Lihasektorin ongelmien syveneminen näkyy jo nyt selvästi tuotantomäärien laskuna. MTK on linjannut lähiruoka-sanan merkityksen sen oikean käytön ohjeistamiseksi markkinoilla.

Järjestö on päättänyt vuoden 2013 olevan yhdistysten vuosi, sillä järjestön kaikkien portaiden perustana ovat jäsenet, joiden tulisi saada nykyistä enemmän huomiota kaikilta tahoilta. Kerättyjen jäsenmaksujen osuus keskusliiton menoista on alle 20 %, jonka kohtuullisuudesta saa kiittää aikaisempien sukupolvien päätöksiä. Esitetyt kaaviot osoittavat tilojen kannattavuuskertoimen laskeneen viime vuosina huomattavasti ja tilanne alkaa olla sietämätön rajusti investoinneilla tiloilla tuotantosuunnasta riippumatta.

Maitokiintiöiden irrottaminen investointituesta johtaa yrittäjien eriarvoisuuteen ja kiintiöjärjestelmän ennenaikaiseen romuttumiseen. Myös maidon markkinahinta voi kasvavasta pohjoisesta tuotannosta johtuen laskea.

Maatalous on viime vuosina joutunut kehittämään rakennettansa ja uudistamaan toimintatapoja kannattavuuden turvaamiseksi, mutta riittävää vaikutusta siihen ei kaikesta huolimatta ole saatu. Teollisuudelta kaivataan myös lisää innovointia tuotteiden jatkojalostamiseksi, jotta kuluttajille on tarjota perusvaihtoehtojen lisäksi uusia tuotteita.

Markkinoinnin tueksi tarvittavaa rahaa täytyy etsiä muualta. Nyt yksi korjattava epäkohta on se, että jalostava ruokateollisuus joutuu maksamaan kaupalle markkinointirahaa saadakseen tuotteensa kaupan valikoimiin. Tuottaja myös hyvin usein joutuu esim. perunan osalta maksamaan kaupan hävikin, sillä vain kassan läpi kulkeneista tuotteista maksetaan. Kaupan vastuuttoman ylivallan nujertamiseksi tarvitaan toimia yhdyskuntarakenteen jokaisella tasolla järjestövaikuttamisen lisäksi. Korjaavat kuluttajakäyttäytymiseen vaikuttavat toimet tulee ohjata entistä tehokkaammin suoraan ongelmakohtiin”.

Puheenjohtaja Aarno Puttonen päätti puheensa osoittamalla kiitokset sastamalalaisille sianlihan-tuottajille Jouni ja Susanna Uusi-Rauvalle, jotka eläinaktivistien kuvauskohun keskellä avasivat ovensa toimittajille ja näyttivät mitä sianlihan-tuotanto todellisuudessa on.

Kokouskeskustelussa puututtiin kansallisen tuen kuihtumiseen sekä nuorten viljelijöiden tuen muuttamiseen CAP -tuen muuttamisen yhteydessä, 141-tulotuki on päättymässä, toimet sen jatkumiseksi on aloitettava heti. Kyseltiin liha-alan tuottajahinnan alhaisuutta, hintaa ovat pudottamassa kohtuuttoman suuret investoinnit teurastamokapasiteettiin, myös lihatalojen yhdistämistä väläytettiin; MTK voisi viestinnän kautta tukea tilojen välisen viljakaupan esiintuomista. Maanomistajan etua ja oikeusturvaa poljetaan, Pirkanmaalla on esiintynyt mielivaltaista maan-käytön rajoittamista. Voiko MTK vaikuttaa vaalipaneelien järjestämiseen? Vaalien kannalta ensisijaisessa asemassa on onnistunut ehdokasasettelu. Byrokratia, heikko kannattavuus, toimimattomien rekistereiden ylläpito ja alati kiristyvät laatuvaatimukset alentavat ruoan tuottamisen mielekkyyttä. Ruoalle tarvitaan isompi arvo ja tuntuvampi hinta.

Johtokunnan kokoukset

Johtokunta kokoontui kertomusvuoden aikana kuusi (6) kertaa. Kokouksista kertyi 78 pöytäkirjan pykälää.

28.1.. Valittiin johtokunnan työvaliokunta, maa-seutunuorten valiokunta ja yhteisvaliokuntien jäsenet. Nimettiin tilien tarkkailijat ja valittiin edustajat eri yhteisöihin. Keskusteltiin seikkaperäisesti ajankohtaisista maatalouspoliittisista asioista sekä eri valiokunnissa käsitellyistä asioista. Selostettiin Kasvukausi-hanketta. Päätettiin strategiaseminaarin järjestämisestä hankkeen puitteissa. Päätettiin järjestöagrologin palkkaamisesta. Päivitettiin Hakamäki-rahaston säännöt. Keskusteltiin maanomistajajärjestöjen edustuk-

Liiton johtokunta oli Metsäliiton vieraana Mänttä-Vilppulassa. Kuvassa Metsäliiton hallituksen puheenjohtaja Martti Asunta pitämässä omaa osuuttaan.

sesta riistanhoitoyhdistysten hallituksissa. Päätettiin liiton kevätkokouksesta.

15.2. Päätettiin järjestöagrologiehdokkaiden haastattelusta. Keskusteltiin ja päätettiin järjestöagrologin toimenkuvasta.

17.3. Käsiteltiin tilinpäätös ja hyväksyttiin se yleiselle kokoukselle esitettäväksi. Keskusteltiin ja päätettiin vuosikertomuksesta. Hyväksyttiin Hakamäki-rahaston päivitettyt säännöt. Projekti-päällikkö Mikko Lääveri piti Kasvukausi-hankkeen tilannekatsauksen. Päätettiin järjestää tiedotustilaisuus yhdistysten puheenjohtajille ja sihteereille em. hankkeesta. Käsiteltiin seikkaperäisesti maatalouspoliittista tilannetta, järjestö-

asioita ja eri valiokunnissa esillä olleita asioita. Päätettiin vaalipaneelin järjestämisestä kevätkokouksen yhteyteen. Keskusteltiin MTK:n organisaatorakenteen kehittämisestä ja muuttamisesta.

8.6. Johtokunta oli Jukka ja Suvi Niittyöjan vieraana Viljakkalassa. Keskusteltiin yhteydenpidosta valittuihin kansanedustajiin. Oman alueen kansanedustajiin pidetään yhteyttä omaaloitteisesti. Selostettiin maatalouspoliittista tilannetta ja eri valiokunnissa käsiteltyjä asioita. Esiteltiin liiton strategiaseminaarin skenaario. Selostettiin alkuvuoden toiminta- ja taloustilannetta sekä Kasvukausi-hankkeen puitteissa järjestettyjä tilaisuuksia. Keskusteltiin seikkaperäisesti järjestön kehittämistyöstä ja organisaatorakenteesta. Selostettiin tapaamista eläinlääkäri-

en kanssa. Keskusteltiin eläinten korvamerkkien puuttumisesta ja tarkastajien suhtautumisesta niiden puuttumiseen. Keskustelttiin teiden kunnossapidosta. Päätettiin käydä tapaamassa ELY-keskuksen uutta johtajaa.

27.9. Selostettiin ja käsiteltiin eri valiokunnissa esillä olleita asioita. Käsiteltiin toimintasuunnitelma-luonnos sekä liiton, että Kasvukausi-hankkeen osalta. Puheenjohtaja kävi läpi Ikaalisissa pidetyn liittovaikuttajaseminaarin antia. Käsiteltiin seikkaperäisesti maatalouspoliittista

tilannetta ja eri valiokunnissa esillä olleita asioita sekä tulossa olevia budjettileikkauksia. Keskusteltiin kiristyneistä sijaisaputulkinnoista, joista MELAllekin on viety viestiä. Tukien maksatusongelmat olivat myös esillä: valvonnat pelaavat, mutta tukien maksatukset eivät. Mm. lähiruoka ja hajarakentaminen mainitaan toimintasuunnitelmassa painopistealueina, joihin pyritään vahvasti vaikuttamaan. Keskusteltiin liittokokousedustajien valinnasta. Pirkanmaa voi lähettää liittokokoukseen, joka pidetään Savonlinnassa kesällä 2012, seitsemän virallista edustajaa. Päätettiin, että johtokunta lähtee myös kokoukseen virallisten edustajien lisäksi. Aluekokoukset keskuudestaan valitsevat oman edustajansa, jonka jälkeen liiton syyskokous valitsee alueiden

edustajat. Päätettiin esittää syyskokoukselle, että liittokokousedustajat valitaan alueilta, joilta ei ole liiton puheenjohtajaa. Tehtiin esitykset MTK:n valiokuntiin. Vuosiksi 2012 - 2013. Mikko Lääveri selosti Kasvukausi-hankkeen tilannetta. Keskusteltiin maaseutunuorten toiminnasta ja toimintasuunnitelmista Jaakko Aholan esityksen pohjalta.

18.10. Hyväksyttiin talousarvio, jäsenmaksut, palkkiot ja kulukorvausten perusteet sekä toimintasuunnitelma yleiselle kokoukselle esitettäväksi. Palkkioihin ei ehdotettu korotuksia. Päätettiin jäsenmaksusuosituksesta yhdistysten jäsenille. Selostettiin eri valiokunnissa käsiteltyjä asioita. Keskusteltiin lomitustoiminnassa esiin tulleista toimintatavoista ja vastuujaon epäselvyydestä. Keskusteltiin järjestön viestinnän ja organisoimisen tehokkuudet puutteista. Mikko Lääveri esitteli Kasvukausi-hankkeen suuntaviivoja ja suunnitelmia vuodelle 2012.

Osallistuminen johtokunnan kokouksiin:

Hannu Karppila	4x
Jukka Heinäsuo	5x
Mika Hirvijoki	5x
Jukka Kittilä	4x
Mikko Kärki	5x
Sirkku Mäkelä	5x
Mika Nieminen	4x
Jukka Niittyöja	6x
Heikki Nätkin	5x
Antti Rahkonen	3x
Heidi Tanhua	6x
Mikko Tervaniemi	5x

Johtokunnan kokouksiin on osallistunut myös MTK:n valtuuskunnan 1. varapuheenjohtaja Tiina Linnainmaa.

Liiton johtokunta Jukka ja Suvi Niittyöjan vieraana kokousta pitämässä. MTK:n johtokunnan puheenjohtaja Juha Marttila osallistui kokoukseen etänä Helsingistä

Valiokuntien ja työryhmien kokoukset

Pirkanmaan, Satakunnan ja Varsinais-Suomen **tuottajaliittojen puheenjohtajat ja toiminnanjohtajat** kokoontuivat kolmesti (3) toimintavuoden aikana. Muita vastaavia yhteispalavereja oli runsaasti valtuuskunnan ja muiden järjestötapahutumien yhteydessä. Tapaamisissa käsiteltiin mm. seuraavia asioita:

Tukiratkaisu 2010, MTK:n strategia, liittojen yhteisten valiokuntien sihteeriyksien määrääminen, viljelijäomisteisten yhtiöiden toiminta, ja liittojen yhteiset tapahtumat ja etäkokouskokeilu. Rakenne- ja toimintauudistuksen tilanne sekä liittokokousten asiakirjavalmisteluun vaikuttaminen. Todettiin yhteydenpito osuuskuntiin ja yhtiöihin. Keskusteltiin MTK:n luottamusjohdon edustajasta tukineuvotteluihin.

Maatalous- ja metsänomistajaliittojen puheenjohtajakokous pidettiin Hotelli Arthurissa Helsingissä **12.10.**

Liiton työvaliokunta kokoontui toimintavuoden aikana kaksi (2) kertaa. **19.1. ja 28.2.** Päätettiin tarjota MTK:n jäsenille Pirkanmaan vaalipiirin ehdokkaille näkyvyyttä sähköpostin ja liiton kotisivujen välityksellä. Liiton kevätkokouksen yhteydessä järjestetään vaalipaneeli. Päätettiin järjestöagrologin sijaisen palkkaamisesta. Päätettiin kalustohankinnoista.

Eteläisten liittojen lihavalio-kunta kokoontui **2.3. ja 7.10.**

Toimitusjohtaja Kari Tillanen HKGrin Oy:stä ja johtaja Ulf Jahnsson selostivat sianlihan hankintaa ja rehuratkaisuja. Kari Tillanen esitteli yleisesti HK:n tämän päivän organisaatioita ja toimintamalleja. Ulf Jahnsson sianlihamarkkinoita, barometreja ja miten Rypsi-porsas on lähtenyt liikkeelle. Vastaanotto on ollut yllättävän hyvää. Lihalle on saatava lisää hintaa. Toimenpiteitä on tehtävä välittömästi. Kotieläinasiamies Jukka Rantala MTK:sta kertoi lyhyesti maatalouspolitiikan uudistuksesta. On mietitty pitäisikö Suomen ajaa eläinten hyvinvointitukea. MTK:n johtokunnan jäsen Jaakko Halkilahti kertoi, että MTK järjestää huhtikuussa kuluttajakampanjan kotimaisuuden puolesta. Puheenjohtaja Juha Marttila on pyydetty käymään keskusteluja kaupan kanssa.

Etelä-Suomen ja Länsi-Suomen maitovalio-kunnat kokoontuivat **25.3. ja 7.12.** MTK-Hämeen kokoustiloissa Hämeenlinnassa ja MTK:n kokoustiloissa Helsingissä. **25.3.** kokouksessa valittiin Var-Sat-Pir – alueen puheenjohtajaksi Jaakko Suominen Varsinais-Suomesta. Ajankohtaisesta maatalouspolitiikasta alusti Pia Lehmusvuori MMM:stä. Hän kertoi, että EU:n maatalouspolitiikan uudistusta koskeva EU parlamentin mietintö valmistuu kesäkuussa 2011. Lainsäädäntöehdotukset saadaan loppusyksyllä. Rahoituskehyspaketti saadaan vasta syksyllä 2012 tai 2013 alkuvuodesta. Uudistukset tulevat voimaan 2014. Suomen tavoitteet: komission perusesitys kelpaa Suomelle. Kokonaisrahoituksen taso on tärkeää. LFA:n ja ympäristötuen kansallinen osuus (75%) on säilytettävä ja LFA:n enimmäistasoa korotettava. Samoin tuotantosidonnaiset tuet pitää säilyttää. Suorien tukien viherryttäminen ehkä täydentävien ehtojen kautta. Toisena alustajana oli johtaja Simo Tiainen MTK:sta. Vaihtoehtoja maatalouspolitiikan rahoitukseen haetaan. Suomen hallitus on vaatinut budjetin jäädyttämistä. Keskustelussa puututtiin lisäosien alenemisesta aiheutuvaan menetykseen, menetys kohdistuu eri tavalla eri tuotannonaloihin. Nykyisen CAP:n jatko on mahdollinen, jos päätökset viipyvät. 141-tuen tarve 2014 jälkeen tiedostetaan. Maitomarkkinoista keskusteltiin lyhyesti. Hintataso maailmalla on nousussa. Kokouksessa olivat esillä myös ympäristötuki, eläinten hyvinvointituki ja investointituki.

7.12. kokouksessa puhetta johti Reino Parkko. Maitoasiamies Sami Kilpeläinen MTK:sta alusti ajankohtaisesta maatalouspolitiikasta. Maidontuotanto on hiukan alentunut n. -1,3% Euroopassa hintataso on vahva ja kulutus kasvaa kermassa, juustoissa ja voissa. Kilpeläinen esitteli v. 2010 rahavirtatutkimuksen ja kannattavuuskirjanpidon tuloksia. CAP-uudistuksen valmistelu jatkuu, voimaansaattamistavoite on v. 2014. Ympäristötuki jatkuu entisen ohjelman pohjalta vielä 2013. LFA jatkuu koko maassa. Kansallisen tuen jatko on avoinna. 141:n pohjalta pitäisi tehdä enemmän työtä. Keskusteltiin kansallisen tuen liittämisestä CAP:n sisälle. Komission CAP esitys: menot jäädytetään ohjelmakaudeksi, reaali-taso alenee 12,3%. Esitetyt muutokset ovat viherryttämistuki, nuorten tuottajien tuki, luon-

nonhaitta, tuotantoon sidotut tuet ja pienten tilojen erillistuki. Investointituki säilyy. Keskusteltiin kiintiöiden, investointituen ja kansallisen tuen kytkennästä. Keskusteltiin myös sopimustuotannon mahdollisuudesta. Suurten yksiköiden ihanointi on monien tahojen intressinä. Valiokunnan sihteerinä on toiminut MTK-Satakunnan toiminnanjohtaja Markku Pärssinen.

Maaseutunuorten valiokunta kokoontui toimintavuoden aikana kaksi (2) kertaa, Lahdesjärven ABC:llä 22.2. ja Kolmenkulman ABC:llä 2.11. Valiokuntalaisia oli mukana maaseutunuorten kevät- ja syysparlamenteissa, sekä Tampereen keskustorilla 3.12. polttamassa joulutulia.

VarSatPir nuorten valiokuntien perinteinen yhteiskokous pidettiin Tampereella Muorin keittiöllä 4.8. Kokouksessa olivat läsnä valiokunnan jäsenten lisäksi MTK:n maaseutunuorten asiamies Jari Orjala sekä MTK:n johtokunnan jäsen Timo Kankaanpää. Päivän aikana tutustuttiin etäkokousjärjestelmään ja kuunneltiin puheenjohtaja Juha Marttilan ajankohtaiskatsaus etänä sekä pelattiin minigolfia.

Yhteistoiminta-alueen **sosiaalivaliokunta** kokoontui Huittisten ABC:llä 11.4. käsittelemään maatalousyrittäjän sosiaaliturvaan liittyviä ajankohtaisia asioita. Mika Nieminen, MTK:n sosiaalivaliokunnan puheenjohtaja, kertoi MASTO-hankkeeseen liittyneestä viljelijän työkykyä koskeneesta verkkokyselystä. Voimia syövät taloudelliset huolet, epävarmuus ja epätietoisuus tulevaisuudesta, sairaudet ja paperisota. Parisuhde, perhe ja onnistuminen työssä sekä riittävä lepo antavat voimia arkipäivään. Keskusteltiin työterveyshuollon toimivuudesta. Yhteistyöryhmien kokoontumista on seurattava ja maatalousyrittäjien edustajien on osallistuttava niihin.

Lomituksesta keskusteluttivat palvelusuunnitelmat ja päivystys. Päätettiin järjestää syyslähkolmen liiton sosiaali- ja lomitusvastaavien yhteistilaisuus. Valiokunnan puheenjohtajana on toiminut Henna-Maija Vesola Varsinais-Suomesta ja sihteerinä järjestöagrobiologi Maarit Holmén MTK-Satakunnasta.

Yhteistoiminta-alueen **viljavalio**kunta on kokoontunut kaksi kertaa 23.6. Jokioisilla MTT:n tiloissa pidetyssä kokouksessa MTT:n ajankohdattaiset terveiset esittivät vanhemmat tutkijat Marja ja Heikki Jalli. Mitä tutkimus on tänä päivänä: ruoan turvaamista ketjussa. Kannattavuus, tuotavuus ja ympäristöystävällisyys painottuvat. IPM menetelmiä testataan. Haetaan järkeviä menetelmiä, jotta viljely on mahdollista myös 50-100 vuoden päästä. Tavoitteena on kasvin-suojeluaineiden käytön vähentyminen. Uusina haasteina ovat viljojen ruosteet. Viljavalio-kunnan jäsen Simo Kolkkala selosti viimeisessä MTK:n viljavalio-kunnan kokouksessa esille tulleita asioita: USA:ssa ovat kylvöt myöhässä, Euroopassa on ollut kuivuutta ja Mustanmeren alueella kaatosateita. Satonäkymät näyttävät hyviltä Pohjanmaalla, Satakunnassa ja Varsinais-Suomessa Kyme-Uusimaa on saanut 1/3-1/2 vähemmän vettä kuin aikaisemmin. Interventiovilja on varattu ruoka-apuun. Ei välttämättä viedä minnekään. Voi sotkea ohramarkkinoita. Lannoitekaupassa on hinta tonnilta n. 70 euroa korkeampi, kuin aikaisemmin. Rehuviljassa pitäisi maksaa valkuaisesta, jotta siihen panostettaisiin. Viljakaupan tarkkailijoiden tiedot julkaistaan edelleen Maaseudun Tulevaisuudessa. Valiokunnan puheenjohtajaksi valittiin Tapio Ylitalo Varsinais-Suomesta. Valiokunnan sihteerinä toimi aluepäällikkö Ville Kalluinen MTK-Varsinais-Suomesta. 17.8. Raisiossa Raisio Oyj:n tiloissa pidetyssä kokouksessa käsiteltiin viljamarkkinatilannetta laajasti ja seikkaperäisesti sekä viljakaupan tarkkailu-

toimintaa

Lounais-Suomen Ympäristö- ja maapoliittinen valiokunta kokoontui 11.2. Tampereella järjestetyn ympäristö- ja maapoliittisten asiamiesten neuvottelupäivien yhteydessä. Kokouksessa ei ollut asialistalla muuta kuin valiokunnan järjestäytyminen. Valiokunnassa on edustettuna Pirkanmaan, Satakunnan ja Varsinais-Suomen tuottajaliitot sekä Metsänomistajien liitto Länsi-Suomi. Valiokunnan puheenjohtajaksi valittiin Tomi Muotiala Tampereelta ja varapuheenjohtajaksi Antti Teivaala Metsänomistajien Liitto Länsi-Suomesta. Sihteerinä jatkaa toiminnanjohtaja Visa Merikoski.

Hajarakentamisen hallinta toiselta nimeltään ”yhdyskuntarakenteen hajautumisen estäminen” on noussut esille erityisesti Tampereen seudulla. Keskeisin ongelma on se, että suurille kaupunki-seuduille tarkoitettua politiikkaa halutaan toteuttaa kehysseudun kuntien koko alueella eikä vain kaupunkien välittömässä läheisyydessä olevalla lievealueella. Tämän kehityksen estämiseksi perustettiin Ahlmanilla 17.4. pirkanmaalaisten kylien edustajien kanssa työryhmä koordinoimaan vaikuttamista. Visa Merikoski on toiminut ryhmässä asiantuntijajäsenenä. Hannu Karppila Kangasalta ja Mikko Kärki ovat olleet mukana

ryhmän toiminnassa alueensa edustajina.

Toimihenkilöpalaveri Ellivuoren ulkoilutapah-tuman tiimoilta pidettiin 24.1. Huittisissa

Var-Sat-Pir toimihenkilötapaaminen järjestettiin Satakunnassa **16.-17.8.** Päivä aloitettiin Noormarkussa tutustumalla A.Ahlströmin tehdasalueeseen ja historiaan. Noormarkusta Po-markkuun ajettiin resiinalla. Tavan mukaan keskusteltiin yhteisistä asioista ja sovittiin tulevasta toiminnasta.

Puheenjohtaja-sihteeripäivät pidettiin yhdessä varsinais-suomalaisten kanssa Eerikkilän urheiluopistolla

Koulutus- ja neuvottelutilaisuudet

Ajankohtaista maatalousyrittäjän sosiaaliturvasta tilaisuus pidettiin Var-Sat-Pir alueen lomitus- ja sosiaalivastaaville. Huittisten ABC:llä **21.11.** Lakimies Maire Lumiaho MTK:sta loi katsauksen viljelijän sosiaaliturvaan ja lomitus-toiminnasta alusti vakuutus- ja hyvinvointiyksikön päällikkö Päivi Wallin MELA:sta.. MELA:n vakuutus- ja hyvinvointiyksikön asiantuntija Sirpa Havun alustuksen aiheena oli varhaisen välittämisen malli maatalousyrittäjille - toimintaohje kriisitilanteissa.

MTK järjesti MTK:n uudet tuulet –risteilyn Tallinnaan - jäsenille tarkoitetun avoimen keskustelutilaisuuden järjestön kehittämis- ja ajankohtaisista asioista. Matkalla oli MTK:n lisäksi Lähivakuutus ja MELA. Tallinassa oli mahdollisuus osallistua kierrokseen lypsykarjatilalla, käydä Katriorgin puistossa ja KUMU taidemuseossa, vierailla Sakun panimomuseossa tai osallistua opastettuun kävelyretkeen vanhassa kaupungissa. Ajankohta oli **27.-28.10.** ja osanottajia risteilyllä 227.

MTK:n järjestämä **liittovaikuttajaseminaari** MTK-liittojen ja Mo-liittojen luottamushenkilöille järjestettiin Ikaalisten Kylpylässä **26.9.**

seminaariin osallistuivat liiton johtokunnan jäsenet ja toimihenkilöt Liittovaikuttajaseminaarissa käsiteltiin perusteellisesti ja seikkaperäisesti MTK:n organisaatorakennetta, palvelutasoja ja jäsenyytyväisyyskyselyä, ja järjestön kokonaishaastetta.

Jokasyksyinen **puheenjohtaja-sihteerikokous pidettiin Eerikkilän Urheiluopistolla Tammelassa 31.10-1.11.** Ohjelma oli tavanmukainen oman toiminnan luotsaamista ja läpikäymistä liikunnallisten osuuksien lomassa. Kasvukausi-hanke oli mukana järjestelyissä.

11.11. Satakunnassa pidettyyn **Navigo-koulutukseen** osallistui kolme henkilöä.. Kursilla kerrattiin Navigo-julkaisujärjestelmää. Kouluttajana verkkoviestintäkouluttaja Tarja Sandvik MTK:sta.

Kasvukausi-hanke järjesti tukihakukoulutuskierroksen. Koulutuspäiviä oli yhteensä kymmenen (10) eri puolilla Pirkanmaata.

Muu toiminta

Laske ystäväsi –ulkoilupäivä 11.2. keräsi jälleen yhteistyöliittojen MTK:laisia ja Länsi – Suomen MO-liiton jäseniä perheineen Sastamalan Ellivuoren rinteille noin 900 henkeä. Yhteistyökumppaneina olivat Tapiola ja Raisio Oyj.

Forssan Matkatoimiston suunnitteli PirSatVar -liittojen jäsenille. **Maatalousopintomatkan Skotlantiin.**

Matka tehtiin 21. – 26.3. Osanottajia oli 28: Pirkanmaan liiton alueelta 14 henkeä, Satakunnasta 2 ja Varsinais-Suomesta 12. Liittojen edustajana matkalla oli hankepäällikkö Terhi Löfstedt MTK-Varsinais-Suomesta.

Matkalla tutustuttiin kiertoajelulla pääkaupunki Edinburghiin sekä useisiin maatiloihin, joiden tuotanto vaihteli perunasta ja vihanneksista eläinten rehuun ja viskiohraan. Skotlanti on

Olimme mukana valtakunnallisessa alkuperämerkintä kampanjassa huhtikuussa.

14.6. MTK ja SLC järjestivät mielenilmaisutilaisuuden Helsingissä Säätytalon edessä. Mielenilmaisu liittyi hallitusneuvotteluihin.

maailman johtava viskintuottaja ja matkalla tutustuttiinkin Skotlannin pienimpään viskitislaamoon. Kulttuuriakaan ei unohdettu. Blairin linnassa saattoi ihailla kauniita huonekaluja, taideteoksia, aseita ja haarniskoita. Tyypillinen pubilounas: perunamuusia ja Cumberlandin makkaraa sipulikastikkeessa tuli myös tutuksi.

Pyynikin Kesäteatterissa näyteltiin ”Rauta-aikaa”. Liitto myi 3.8. iltanäytökseen 408 lippua.

Marraskuun 10. päivänä **Tampereen Teatterissa** esitettyä ”Onnen Maa”-näytelmää saapui katsomaan 138 henkeä.

MTK järjesti MTK:n uudet tuulet –risteilyn Tallinnaan - jäsenille tarkoitetun avoimen keskustelutilaisuuden järjestön kehittämis- ja ajankohtaisista asioista. Matkalla oli MTK:n lisäksi Lähivakuutus ja MELA. Viron puolella oli mahdollisuus osallistua kierrokseen lypsykarjatilalla, käydä Katriorgin puistossa ja KUMU taidemuseossa, vieraila Sakun panimomuseossa tai osallistua opastettuun kävelyretkeen vanhassa kaupungissa. Ajankohta oli **27.-28.10.** ja osanottajia risteilyllä 227.

Kuvassa Raisio Oyj:n toimitusjohtaja Matti Rihko kertomassa näkemyksiään ruokamarkkinoista puheenjohtaja-sihteeripäivillä

Tammikuu

- 10.1. Tapaaminen Raisio Oyj:n johdon kanssa
- 11.1. Lomittajakurssin avaus, Osara
- 12.1. Jäsenrekisterikoulutus, Tampere
- 18.1. Raportointi MTK:n johtokunnalle 1-kokouksen mallista
- 19.1. Työvaliokunta
- 20.1. Pirkanmaan ympäristöohjelman yritystoiminnan teemaryhmä
- 24.1. Yhteistyötapaaminen VarSatPir
- 25.1. TietoMassi ohjausryhmä
- 28.1. Liiton johtokunta Metsäliiton vieraana, johtokunnan kokous
- 31.1 Hankepalaveri ProAgriaPirkanmaan kanssa
- 31.1. MTK-liittojen toiminnanjohtajakokous Helsinki

Helmikuu

- 1-2.2. Toimihenkilöpäivät Espoo
- 4.2. Maakunnan yhteistyöryhmä Tampere
- 7.2. Tutustuminen Suomen Hankintakeskus Oy:n toimintaan
- 9.2. Ympäristö- ja maapoliittinen teemapäivä yhdessä VarSatPir, Tampere
- 10.2 Ely neuvottelukunta, maatalouspolitiikan yhteispalaveri MTK ja elintarviketeollisuus
- 11.2. Esitelmä 141-tuesta Siipikarjaliiton kalkkunajaostolle
- 11.2. Viljamarkkinasemiaari ja Laske ystäväsitapahtuma, Ellivuori
- 15-16.2. Liiton strategiaseminaari, Turku
- 17. 2 Viljelijöiden työhyvinvointiseminaari Tampere-talo
- 18.2. Pirkanmaan ympäristöohjelman teemaryhmän laajennettu kokous
- 21.2. Ympäristö- ja rakentamisen teemaseminaari, Tampere-talo
- 22.2. Liittojen puheenjohtajakokous, Helsinki
- 23.2. Keski-Pirkanmaan TE-toimikunta
- 24.2. Maaseutukehittämisen tietoisuus, Tampere

- 25.2. TietoMassi-hankkeen päätöstilaisuus, Tampere

- 28.2 Työvaliokunnan kokous, järjestöagrologin paikkaa hakaneiden haastattelu

Maaliskuu

- 8.3. Kasvukausihankkeen ohjausryhmä
- 10.-11.3. Yhteistyöneuvottelut VarSatPir ja E-P sekä Raisio, mm lannoitekilpailun lisääminen. Mukana myös MMM:n edustaja.
- 14.1. Yhteistyötapaaminen jäsenetukumppani Nissan, Tampere
- 17.3. Liiton johtokunta
- 18.3. Puheenvuoro maaseutuyrittäjyysseminaarissa, Tikkurila

- 18.3. Keskustan Pirkanmaan piirin kansanedustajaehdokkaat informointitilaisuus, Tampere
- 21.3. TietoMassi, viimeinen ohjausryhmä
- 22.3. Puheenjohtaja-sihteerikokous, Tampere
- 22.-23.3. Osallistuminen Säästöpankin järjestämään risteilyyn
- 23.3. Tapaaminen Maa- ja Metsätalousministeri Sirkka-Liisa Anttila, Kangasala
- 25.3. Maakunnan yhteistyöryhmä, Tampere
- 25.3. MTK-Kuru kevätkokous ja saunailta
- 29.3. Lähiruokaviestin suunnittelukokous, Vesilahti
- 29.3. MTK-Eräjärvi ja MTK-Tottijärvi kevätkokoukset

29.3. Mallasohrapäivä, Tampere

30.3. Teho-hankkeen loppuseminaari, Turku

31.3. MTK-Ikaalisten kevätkokous

Huhtikuu

2.4. Maajussit jäällä turnaus, Huittinen

4.4. Liiton tilintarkastus ja Salorinteen säätiön stipendien saajien valinta

5.4. Tiedä mitä syöt - teemapäivä

8.4. Agrimarketpäivä Hämeenkyrö

8.4. Eteläisten liittojen MTK:n valtuuskuntaa valmisteleva kokous

12.-13.4. MTK-Liittojen puheenjohtajakokous ja MTK:n valtuuskunta

15.4. Liiton yleinen kokous ja vaalipaneeli, Tampere

18.4. MTK-Lempäälä kevätkokous

27.4. MTK:n ja Lähivakuutuksen yhteistapahtuma Hämeenkyrö

27.4. Pirkanmaan itäpuolen lomituksen yhteistyöryhmän kokous, Tampere

28.4. Vapaaehtoisen maanpuolustusjärjestöjen neuvottelukunta, Turku

Toukokuu

4.5. toimistopalaveri

6.5. Vesienhoidon yhteistyöryhmä

10.5. Kauppa-Tammer yhtiökokous, Nokian seudun rhy:n hallitus

23.5. Tapaaminen Elyn ylijohtaja Leena Vestalan kanssa

24.5. Eläintensuojelu ja ihmisten hyvinvointitilaisuus, Tampere

Kesäkuu

1.6. Ely neuvottelukunta

4+1 liiton johtoryhmien kokous, Sastamala

6.6. Koy Ratinan Suvanto yhtiökokous, Tampere
Tukikoulutuksien palautetilaisuus, Muorin Keittiö

7.6. Pellervon juhlaseminaari

8.6. Liiton johtokunta Jukka ja Suvi Niittyöjan vieraana

9.6. TE-toimintakunta, Lempäälä

10.6 MYR

15.6 MTK-Bryssel 20v

20.6. Tapiola-palaveri

27.6. pj-tj kokous Kettula

Elokuu

2.8. Lähiruokaviestipalaveri Vesilahti

4.8 Nuorten valiokuntien tapaaminen, Tampere

6.8. Maaseudun päivä, Kangasala

17.8. VarSatPir-toimihenkilöpalaveri, Lavia

18.8. Hajarakennustyöryhmä ja maakuntajohtaja Halme

25.8. Lähiruokaviesti, Vesilahti

26.8. Koulutuksen ennakkoinnon ohjausryhmä, Helsinki

Syyskuu

2.9. Toiminnanjohtajakokous

13.9. Lähiruokatilaisuus Lempäälä

26.9. ELYn johdon tapaaminen, Tre

26.9.. Liittovaikuttajaseminaari Ikaalinen

27.9. Liiton johtokunta

28-30.9. Toimihenkilöpäivät Joensuu

Lokakuu

3.10. Kansanedustajainfo, Tampere

4.10. Lähiruokaseminaari

5.10. Pirkanmaan ympäristöohjelma seminaari

12.10. pj-tj kokous Hki, lomatuksen ytr länsi

13.10. ELY neuvottelukunta

14.10. Myr, Messukylä jäsentilaisuus

17.10. Vesienhoidon ytr

18.10. Liiton johtokunta

20.10. Tj-kokous Jyväskylä, hajarakentamistr

26.10. Lomituksen ytr, itä, tapaaminen tj. Tero Hemmilä Yara, Hki

31.10. pj.-siht kokous

Marraskuu

7.11 Pirkanmaan tulevaisuusfoorumi

8.11 rhy Nokia hallitus

14.11. Pirkanmaan tulevaisuusfoorumi

15.11. Veropäivä Pirkkahalli

16.11. 6-eteläistä, Hyvinkää

22.11. tj-kokous, Hki, MTK ympäristötiimi

23-24.11. MTK valtuuskunta

Nuoreikkaita toimihenkilöitä Eerikkilässä

Joulukuu

13.12. Tapaaminen maakuntakaavajohtaja Kata-riina Laakkonen-Pöntyksen kanssa

20.12. 3-liiton johtoryhmä

Lausunnot ja esitykset

28.3.

Eteläisten liittojen maitovaliokuntien yhteinen kannanotto maidontuotannon turvaamisesta EU-maatalouspolitiikan uudistuksessa ja 141:n jatkoneuvotteluissa. Kananotto toimitettiin Maa- ja metsätalousministeriöön, MTK:oon ja lehdistölle.

28.9. Lausunto Pirkanmaa Liitolle Pirkanmaan liikejärjestelmäsuunnitelmasta.

7.10. Eteläisten tuottajaliittojen lihavaliokunnan kokouksen kannanotto AB-alueiden elintärkeiden tuotantotukien leikkauksista sekä vaatimus lainsäädännön muuttamisesta siten, että julkisissa elintarvikehankinnoissa helpotetaan suomalaisen ruoan hankintamahdollisuuksia.

7.12. Eteläisten liittojen maitovaliokuntien yhteinen kannanotto koskien maidon kansallisen litratuen jatkamista 141-artiklan neuvottelutilanteessa ja tuotannon määrän sääntelyä kiintiöiden poistuess.

Eino Ylihelfo in memoriam

Maataloustuottajain Pohjois-Hämeen Liiton pitkäaikainen toiminnanjohtaja, liiton kunniajäsen agrologi Eino Ferdinand Ylihelfo poistui luotamme 30.7.2011 94-vuoden kunnioitettavassa iässä. Hän oli syntynyt 25.12.1916 Tampereella ja vietti lapsuutensa Mouhijärvellä.

Agrologiopinnot Ylihelfo aloitti Kurkijoen Maatalousopistossa. Sota katkaisi koulunkäynnin ja opistokin jäi rajan taakse. Opinnot jatkuivat Mustialan Maatalousopistossa, josta hän valmistui 1944.

Eino Ylihelfo teki pitkän ja arvokkaan työuran MTK-järjestössä. Maataloustuottajain Pohjois-Hämeen Liiton järjestökonsulentiksi hän tuli 15.10.1946 oltuaan sitä ennen kaksi vuotta Valion AIV-rehuneuvojana. 1.2.1959 hänestä tuli liiton toiminnanjohtaja, josta hän jäi eläkkeelle 31.12.1979.

Ylihelfo oli järjestömiehen koko olemiseltään ja tekemisiltään. Sosiaalinen ja seurallinen henkilö, maakunnan kuulu hersyvistä naurustaan. Asiat etenivät huumorilla höystäen, mutta ydin oli luja ja ehdoton: maataloustuottajan etu. Hän oli myös positiivinen luonne, ja totesi usein asioista keskusteltaessa: ”siitä emme mureta kanna”. Taitavana organisoijana Ylihelfo oivalsi nopeasti asioiden ytimen ja arvioi tarvittavat toimenpiteet.

Eino Ylihelfo vaikutti voimakkaasti viljelijöiden kaupalliseen järjestäytymiseen maakunnassa. Vuonna 1947 hän oli keräämässä jäseniä ja osuuspääomaa Osuuskunta Metsäliittoon ja vuonna 1949 Hämeen Osuusteurastamoon. Myös maitopuolella hän antoi vahvan panoksensa, kun Osuuskunta Maito-Pirkkaa perustettiin ja se aloitti toimintansa Tampereella 1959. Viljelijäin kaupallinen järjestäytyminen ja yhteistoiminta olikin hänelle sydämenasia.

Ylihelfo arvosti luottamusmiesten työtä MTK-järjestön kaikilla tasoilla sekä viljelijöiden kaupallisissa yrityksissä. Esiintymistilanteissa hän antoi aina etusijan luottamusmiesspuheenvuorolle ennen itseään. Sidosryhmäsuhteet olivat avoimet ja positiiviset perustuen usein pitkiin henkilökohtaisiin suhteisiin.

Maatalousyrittäjäin Eläkelaitoksen (MELA) alue-asiamiehenä Ylihelfo oli toiminnan alusta eläkkeelle siirtymiseensä saakka. Hän oli Maataloustuottajain Messukylän Yhdistyksen ja Maataloustuottajain Pirkanmaan Liiton kunniajäsen. Jäämme kunnioittaen ja myötäeläen kaipaamaan häntä. Palanen järjestöme historiaa on mennyt mailleen.

Toimintasuunnitelma 2012

Maailman laajuinen talouskriisi eri maiden velkaongelmineen on keskeisin talouspolitiikan muutostekijä. Keväällä 2010 käytyjen eduskuntavaalien pohjalta maahan saatiin politiikan pihtisynnytyksellä hallitus ja sille hallitusohjelma. Poliittisella päätöksenteolla on eniten vaikutusta MMM:n hallinnonalan tavoitteisiin ja annettuihin resursseihin sekä minkälaista maatalouspolitiikkaa toteutetaan EU:n alueella vuoden 2013 jälkeen. Talouskriisillä tulee olemaan merkittävä vaikutus molempiin.

Tuottajahinnat eivät ole kehittyneet lähellekään samalla tavoin kuin maatalouden kustannukset ovat kasvaneet. Tilakoon kasvu ja maatalouden rakenteen muutos ei ole parantanut heikkoa kannattavuutta. Selvää on, se että mikäli tämä kehitys jatkuu tämän suuntaisena, se ei voi olla vaikuttamatta maataloustuotannon määrän. Erityisesti lihan tuotanto on kokenut viime aikoina kovia.

Ruuan hinta on noussut globaalisti mutta suomalaisen viljelijän tuotannon kannattavuudessa tämä ei ole näkynyt. Yhä useampi vaatii ruokaketjulta avoimuutta – halutaan tietää mistä johtuu suomalaisen ruuan kalleus. Viljelijän osuudesta se ei johdu. Ruoka ja erityisesti lähiruoka kiinnostaa ihmisiä. Kannustetaan jäsenkuntaa lisäämään lähiruokatuotantoa.

Kasvukausihanke tuo merkittävän resurssin lisätä viljelijöiden tietosuutta maatalouspolitiikan muutoksista, parantaa liiketoiminta ja markkinaosaamista sekä tuoda maataloutta esille eri tilanteissa. Hankkeella on oma rahoittajan hyväksymä hankesuunnitelma ja sitä toteutetaan.

MTK-Pirkanmaa viljelijöiden maakunnallisena etujärjestönä pyrkii turvaamaan viljelijöiden kannattavan yritystoiminnan edellytykset ja vaikuttamaan mm. seuraaviin asioihin:

Järjestötoiminta ja jäsenpalvelut

Koko MTK-järjestön yksi avaintavoite on parantaa jäsenten palvelua ja edunvalvontaa kehittämällä järjestön toimintaa ja rakennetta. MTK:n rakennekehitystyö johtanee tiivistyvään yhteistyöhön eri osapuolten kesken. Tulevana toimintavuonna järjestetään liittokokous Savonlinnassa.

Yhdistysten ja nuorten toiminnan tukeminen

Tuottajayhdistyksien toiminnan tukeminen ja kehittäminen edelleen yhden kokouksen mallin pohjalta on tärkeä elementti suunniteltaessa liiton toimintaa. Pidetään huoli sitä, että yhden kokouksen mallin yhdistysten toiminta pysyy aktiivisena. Maaseutunuorten toimintaa uudistetaan yhdessä Kasvukausihankkeen kanssa.

Liitto kannustaa ja ohjaa tuottajayhdistyksiä aktiiviseen toimintaan. Vuoden 2012 keskeisiä tavoitteita ovat:

- huolehditaan siitä, että yhdistykset toteuttavat riittävän määrän tilaisuuksia ja tapahtumia kevätkokouksen tilalle
- teema- ja ajankohtaistilaisuuksien järjestäminen niin nuorille, kuin kaikille muillekin jäsenille
- perinteiset teatteritapahtumat järjestetään kesällä ja syksyllä

Tuottajayhdistyksien toiminnan painopisteet ovat:

- Kunnanvaltuustoihin vaikuttaminen olemalla aktiivinen ennen kunnallisvaaleja mm haja-rakennusoikeuden turvaamisessa
- Kasvukausihankkeen hyödyntäminen ”tulitukena” mty:n toimintaan
- Jäsenrekisterin ajantasaisuus, erityisesti sähköpostien ja pinta-alojen osalta

Ajankohtainen tieto, tilaisuudet, koulutus ja asiantuntijapalvelut

Tavoitteena on lisätä jäsenistön yhteenkuuluvuuden tunnetta ja parantaa jäsenkunnan valmiuksia ottaa vastaan tulevaisuuden muutoksia ja sitä kautta mahdollisuutta oman yritystoimintansa kehittämiseen. Liiton alueella toteutetaan seuraavia asioita:

- liiton toimihenkilöt ja johtokunnan jäsenet osallistuvat tarvittaessa tuottajayhdistysten johtokuntien kokouksiin

Edunvalvonta

MTK-järjestön yksi avaintavoite on myös vaikuttaa EU:n vuoden 2013 jälkeisen maatalouspolitiikan ja kansallisten tukijärjestelmien uudistusten valmisteluun ja maaseudun elinkeinojen toimintaedellytysten parantamiseen uudistuksissa. Avaintavoitteena on myös vahvistaa markkinavaikuttamista ja parantaa alkutuottajien asemaa markkinoilla. Edistämme vastuullista toimintatapaa maaseudulta markkinoille –arvoketjussa ja viestimme siitä aktiivisesti.

Jäsenten edunvalvonta

Yksittäisten jäsenten edunvalvontakysymyksiä hoidetaan aktiivisesti liittoon tulleiden yhteydenottojen perusteella. Vuonna 2012 on nähtävissä ainakin seuraavia asioita ja tarpeita:

- markkinahintavaihtelu jatkuu, samoin kustannusten nousun odotetaan jatkuvan
- luopuminen lisääntyy yhä nopeammin suurten ikäluokkien eläköityessä

Maakunnallinen edunvalvonta

- Maakuntakaavan päivitys käynnistyy tulevana vuotena. Liitto seuraa ja vaikuttaa tähän sekä muiden kaavojen valmisteluun. Tuottajayhdistyksien aktiivisuus on tärkeää.
- Yhteydenpitoa ja yhteistyötä jatketaan viranomaisten ja muiden sidosryhmien kanssa. Maatalouden koulutuksen ja neuvonnan saatavuus ja laatu ovat tärkeitä asioita. Lomituksen ”suuryksiköiden” toimivuutta tarkastellaan.
- Alue- ja kuntarakennemuutoksen ja sen vaikutusta maaseutu- ja muuhun hallintoon seurataan.
- MTK-Pirkanmaa jatkaa yhteyden pitoa ELY-keskuksen keskeisiin tahoihin pyrkii saamaan sille riittävät toiminnalliset mahdollisuudet jäsenkunnalle tärkeissä osa-alueissa.

- *Pyritään saamaan alueellisesti kattava ”suomalaisen ruuan – ehdokaslista” Pirkanmaan Osuuskaupan edustajiston vaaleissa.*

Valtakunnallinen edunvalvonta

- Toteutetaan pääosin Satakunnan ja Varsinais-Suomen liittojen kanssa yhteistyössä; haetaan myös ”välialueliittojen” yhteistä näkemystä.
- Ollaan mukana kehittämässä MTK:n markkinaedunvalvontaa ja etsimässä keinoja kustannusten nousun hidastamiseksi sekä tuottajahintojen nostamiseksi

Tiedotus ja viestintä

Toimintakauden aikana pyrimme edelleen saamaan jäsenkuntaan mahdollisimman suuren määrän kontakteja hyödyntäen sähköpostia ja koko tuottajajärjestön tuottamia verkkopalveluita. Median yhteenotoissa hyödynnetään johtokuntaa ja muita viestintäkurssin käyneitä. Jatketaan jäsenkunnan sähköpostiosoitteiden keräämistä.

Etäkokousjärjestelmää pyritään arkipäiväistämään järjestön työkaluna. Yhdistysten ja rivijäsenien kokoamista etäkokouksiin tai erilaisille etäluennoille edistetään

Saatetaan jäsenet, päättäjät ja ulkopuoliset sidosryhmät entistä tietoisemmaksi liiton toiminnasta. Pyritään olemaan mukana mahdollisimman näkyvästi myös muiden tahojen järjestämissä maakunnallisissa tapahtumissa.

- Kaikki liiton tapahtumat ladataan www-sivuille. Myös yhdistysten toiminnasta tiedotetaan liiton sivuilla. Sivusto on pääosin kaikkien internetkäyttäjien nähtävillä, mutta ”vain jäsenille” osuudesta huolehditaan myös
- MTK-Viestin maaliskuussa ilmestyvään jäsennumeroon toimitetaan liiton omat sivut.

Hallinto ja talous

Satokausi katkaisee toimintavuoden selvästi enemmän kuin kalenterivuoden vaihtuminen tekee. Viljelijöiden toimintaympäristön muutokset ovat niin nopeita, että johtokunta pyrkii kertomaan liiton toiminnasta sääntömääräisissä kokouksissa jo toimintavuoden aikana.

MTK:n strategiatyötä jatketaan ja seurataan asiakokonaisuuksien kehittymistä. Uudehkoa taloushallintajärjestelmää hyödynnetään informoimalla johtokuntaa liiton taloustilanteesta säännöllisesti.

Liiton keräämä jäsenmaksu tuottajayhdistyksiltä määräytyy maatilatalouden verotettavan tulon perusteella. Kentältä kerättävää jäsenmaksua korotetaan 2 % kattamaan noussutta MTK:n jäsenmaksua ja nousseita kustannuksia.

Kasvukausi-hanke

MTK-Pirkanmaa toteuttaa kolmivuotisen kehittämishankkeen yhdessä Pirkanmaan ELY-keskuksen ja Euroopan Maaseuturahaston kanssa. Maatilojen markkinaosaaminen, yhteistyö ja lähellä tuotetun ruuan saaminen kuluttajien ulottuville ovat Kasvukausi-hankkeen keskeisiä teemoja.

Hanke seuraa EU:n vuoden 2013 jälkeisen maatalouspolitiikan valmistelua. Jatkuva muutos tuo esille viljelijöiden ja muiden maaseutuyrittäjien kehittymistarpeet ja paineet jaksamisen näkökulmasta monin eri tavoin.

HANKKEEN TAVOITTEET JA PAINOTUKSET 2012

1. Maatilojen ja maaseutuyritysten kannattavuuden ja kilpailukyvyn kehittäminen
 - a) Markkinaosaamisen ja markkinaseurannan sekä liiketoimintaosaamisen parantaminen
 - o Vilja-infot, verokoulutukset jne
 - o maitotilojen investointien jälkeinen verosuunnittelukoulutus
 - o muuttuvien EU-tukiehtojen vaikutuksista karjatilaille
 - b) Maatalouden imagon parantaminen ja lähiruokavolyymin selvittäminen
 - Tuottajayhdistysten tukeminen imagon parantamistyössä. Kuluttaja tapahtumien järjestäminen yhdessä yhdistysten kanssa.
 - Lähiruokavolyymin selvitystutkimuksen tiedon soveltaminen
 - c) Viljelijöiden välisen yhteistyön edistäminen, tavoitteena parantaa markkinoillepääsyä
 - Opintomatkojen järjestäminen ammatitapahtumiin, messuille ja maaseudun näyttelyihin
 - d) (Tuottaja- ja toimialaorganisaatioiden toiminnan synnyttäminen ja edistäminen)
2. Tulevaisuuden ennakkointi ja siihen vaikuttaminen
 - a) Varautuminen uuden 2014 alkavan ohjelmakauden tuomiin muutoksiin ja niistä tiedottaminen
 - b) Toimialan ja sen yritysten jatkuvuuden turvaaminen levittämällä onnistuneita toimintamalleja sekä vertaistukea kehittämällä.

Lähivakuutuksen ja Hämeenkyrön ja Viljakkalan tuottajayhdistyksien kanssa järjestettiin sammutinhuoltomahdollisuus jäsenille

Liiton toimisto

Liiton toimisto sijaitsee omissa tiloissa Tampereella Pirkanmaan Maa- ja Metsätalossa, Näsilinnankatu 48 E.

Toimiston yhteydessä hoidetaan Maaseudun Tulevaisuuden ilmoituskonttoria.

MELA-asiamies ottaa perjantaisin vastaan ajanvarauksella MTK-Pirkanmaan toimitiloissa.

Toimitilahuoneiston yksi huone oli kertomusvuoden aikana vuokrattuna Pellettienenergiayhdistys ry:lle. Yksi huone on jo useita vuosia ollut vuokrattuna Hämeen 4H-piirille.

Toimistoon on tilattu maatalousalan ammattilehdet: Käytännön Maamies, Kylvösiemen, Peller-vo, Nauta ja Sika.

Ilmaiskappaleina on saatu FinnFood, JokaSorkka, Koneviesti, Koti, Kuusikko, Laaduntekijät, Luonnonvara, Lusto, Maaseudun Tulevaisuus, MaaseutuYrittäjä, Metsälehti, Naisuutiset, Nuorten Sarka, Ruoka-Suomi ja Sarvi&Saparo Ilmaisnumeron lähettäneille lehdille ja yhteisöille esitämme tässä yhteydessä parhaimmat kiitokset.

Pohjois-Satakunta -lehti tulee MTK-Ikaalisten tilaamana. Teisko-Aitolahden on tilannut MTK-Teisko. Lämpimät kiitokset näille yhdistyksille.

Toimistosta on liiton työn ohella postitettu myös maataloustuottajayhdistysten jäsenkirjeitä ja lähetetty huomattava määrä tekstiviestejä sekä välitetty yhdistysten tiedotteita s-posteihin. Tekstiviestitiedote on suosittu tapa, pikaiseen, yhden asian tiedotukseen.

Kertomusvuoden aikana aloitettiin uutena toimintana jäsentiedotteiden lähettäminen, Tiedotteita lähetetään sähköposteihin noin 3-viikon välein. Tiedotteen rungon kirjoittaa vuorokerron MTK-Pirkanmaa, -Satakunta ja -Varsinais-Suomi ja jokainen liitto lisää siihen omat asiansa. Pyynnöstä on välitetty jonkin verran myös sidosryhmien tiedotteita.

Liiton jäsenet

Kunniajäsenet

Maanviljelijä Kaarlo Pöytäniemi, Ruovesi

Yhteisöjäsenet

26 maataloustuottajain yhdistystä, katso. etusivun kartta.

Alueen manttaalikunnat ja -säätit (22)

Meijerit, teurastamot ja muut

Osuuskunta Länsi-Maito Tampere

Osuuskunta Maitosuomi Seinäjoki

Osuuskunta Tuottajain Maito Riihimäki

LSO-osuuskunta Turku

Itikka Osuuskunta Seinäjoki

Tapiola-Yhtiöt

Pirkka-Hämeen Mehiläishoitajat ry

Yhdistysten toiminta

Yhdistyksillä on jonkin verran palvelutoimintaa mm. MTK-Teiskon ja MTK-Viljakkalan yhdistykset tarjoavat monistuspalvelua. Kylvöjen siunaaminen oli kevään tapahtumana muutamissa yhdistyksissä. Yhdistykset myivät lippuja ja jotkut järjestivät yhteiskuljetuksen ja oheisohjelmaa, kuten laivaristeilyn Pyhäjärvellä Pyynikin Kesäteatterissa 28.7. esitettynä näytelmään ”Häräntappoase”. Sadonkorjuun kiitospyhä on myös jokavuotisena tapahtumana mukana, veroneuvontatilaisuudet sekä retket maaseutunäyttelyyn, teatteriin ja ulkomaillekin.

Työkyvyn ylläpitäminen ja henkinen jaksaminen maaseudulla on ”pysyvä” teema.. Työkykyä on hoidettu uinti- ja jumppailloissa, keilaamalla, ja lentopalloa pelaten On jaettu uimalippuja ja tuettu niska-selkähierontaa sekä käyty teatterissa.

Yhdistykset ovat huomioineet sukupolvenvaih-
dostiloja lahjalla. Yhdistykset huomioivat yleisesti myös luottamustehtävästä poisjääviä henkilöitä. Liiton alue on jaettu valinta-alueisiin ja useat yhdistyksen pitävät ns. aluekokouksen ennen liiton syyskokousta.

Seuraavat yhdistykset ovat yhden kokouksen (vuosikokous) käytännössä:

Aitolahti, Hämeenkyrö, Juupajoki, Luopioinen, Längelmäki, Messukylä, Mouhijärvi-Suodenniemi Orivesi, Pirkkala, Pohjaslahti, Pälkäne, Ruovesi, Teisko, Vesilahti, Viiala, Viljakkala, Vilppula, Virrat ja Ylöjärvi.

Vanha kevät- ja syyskokouksen käytäntö on edelleen seuraavissa yhdistyksissä:

Eräjärvi, Ikaalinen, Kangasala, Kuru, Lempää-

lä, Nokia ja Tottijärvi (6).

Kuhmalahti ja Sahalahti liittyivät Kangasalan yhdistykseen 1.1.2011.

Liiton ainoa emäntäkerho toimii Ikaalisissa.

Pienin viljelty peltoala jäsentilaa kohti oli Pirkkalan yhdistyksessä 15,03 ha ja suurin Kangasalla 32,09 ha. Pienin metsäpinta-ala oli Tottijärvellä 18,31 ha ja suurin Pohjaslahdella 80,97 ha. Jäsenten keskipinta-ala koko alueella oli 25,00 ha peltoa ja 51,60 ha metsää. Viljelijöiden keski-ikä: kaikki 58 vuotta, naiset 61 vuotta ja miehet 59 vuotta. Vanhinta on väki Messukylän yhdistyksessä, jossa keski-ikä on 69 vuotta ja nuorinta Eräjärvellä ja Virroilla, keski-ikä ollessa 55 vuotta. Viljelijäjäsenistä (vastuuhenkilöistä) 114 on alle 35-vuotiaita, 35-49-vuotiaita on 622, 50-65-vuotiaita 1260 ja yli 65-vuotiaita 867. 331 vastuuhenkilön ikää ei voitu laskea. Tuotantosuuntarakenteessa on tapahtunut selvä muutos kotieläintuotannosta peltoviljelyn suuntaan. Peltoviljelyssä kasvinviljelyn, viljojen, öljy- ja nurmikasvien osuus sekä luomutuotantokasvinviljely on yhteensä 33,73 % ja maidon sekä luomumaidon osuus yhteensä 19,1 %. Naudanlihan- ja luomunaudanlihantuotannon osuus on 5,85 % ja sianlihantuotannon sekä porsaiden osuus yhteensä 2,73 % tilojen päätuotantosuunnasta.

Yhdistykset ovat toimineet mm. seuraavasti

- järjestäneet saunailtoja ja muita virkistysiltoja, pikkujouluja, retkiä ja matkoja ulkomaille ja alan näyttelyihin kotimaassa ja matkoja teatteriin
- järjestäneet verokoulutusta sekä mm. laskettelutapahtuman Sappeessa
- tukeneet erilaisia hankkeita
- järjestäneet kylvöjen siunaustilaisuuksia
- järjestäneet jalkapallon tuottajaturnauksia
- järjestäneet (Itä-Pirkanmaan yhdistykset) sikajuhlan
- osallistuneet sadonkorjuun kiitospyhän järjestämiseen

Yhdistyksien johtokunnat ovat toimineet mm. seuraavasti

- pitäneet yhteyttä kunnan luottamustoihin
- kirjelmöineet ja ottaneet kantaa eri asioissa eri sidosryhmiin päin

Tuottajayhdistysten jäsenmäärät 31.12.2011

Tuottajayhdistys	Jäsentiloja	Vastuuhenkilöitä	Perheenjäseniä	Muita henkilöjäseniä ja kunniajäseniä	Henkilöjäseniä yhteensä	Yhteisöjäseniä
Aitolahti	25	22	36	3	61	
Eräjärvi	76	72	130	5	207	
Hämeenkyrö	212	208	390	5	603	
Juupajoki	91	92	119		211	
Kangasala	301	297	433	6	439	
Kuru	100	99	154	2	255	
Lempäälä	185	183	231	10	424	
Luopioinen	96	93	131	5	229	
Längelmäki	93	91	109	4	202	
Messukylä	23	21	18	1	39	
Nokia	87	83	124	5	212	
Orivesi	133	127	188	7	322	
Pirkkala	32	28	56	4	88	
Pohjaslahti	39	39	61	1	101	
Pälkäne	157	161	216	7	380	
Ruovesi	187	184	310	6	502	2
Teisko	94	93	120	4	217	
Tottijärvi	48	47	43	1	91	
Vesilahti	171	164	228	7	399	
Viiala	36	34	53	2	89	
Viljakkala	109	103	209	10	322	
Vilppula	186	177	100	2	200	
Virrat	186	177	280	13	470	
Ylöjärvi	78	68	129	10	207	
Ikaalinen	391	382	573	14	969	1
Mouhijärvi-Suodenniemi	236	232	316	8	556	
Yhteensä	3285	3194	4755	140	8092	3

Liiton talous

Liiton toiminta on laajentunut merkittävästi Kasvukausi-hankeen myötä. Tämä näkyy myös liiton taloudellisen toiminnan lisääntymisenä. Hanke toteuttaa omaa hankesuunnitelmaa ja sille laadittua talousarviota. Laajentuneen toiminnan myötä ovat liiton kustannukset, mutta myös tuotot kasvaneet.

Liiton tilinpäätöksessä ovat mukana sekä hankkeen toiminta että liiton toiminta. Kirjanpidollisesti ne pystytään eriyttämään helposti, sillä molemmilla on käytössä oma kustannuspaikkansa. Hanketoimintaan sisältyy aina sellainen riski, ettei hankkeen rahoittaja maksakaan jotain yksittäistä kustannuserää. Tällöin asia jää liiton maksettavaksi. Varsinaisen toiminnan tuotoissa on ELY:n maksatusavustukseksi merkitty 150.000 euroa.

Liitto omistaa 36 hehtaarin metsätilan Pälkäneen Luopioisten Kyynärössä. Sen puusto on pääosin tulossa päätehakkuuikään. Tukimetsän metsätaloussuunnitelma päivitettiin toimintavuoden aikana. Suunnitelmaa pyritään noudattamaan suhdanteet huomioon ottaen. Metsäsuunnitelmassa on arvioitu seuraavan kymmenvuotiskauden aikana puunmyyntituloa liitolle n. 211.000 euroa.

Muuta omaisuutta liitolla on vuonna 2009 pintaremontoitu Hämeenkatu 5:ssä oleva 90 m² toimistohuoneisto, joka on vuokralla isolla terveystalon toimijalla.

Liitto omistaa 149 m² toimitilat Maa- ja Metsätalosta. Näsilinnankadun toimistosta on osa vuokrattu Hämeen 4H-piirille ja Suomen Pellettienergiayhdistys ry:lle.

Liiton kirjanpidon on hoitanut ProTalous Etelä-Karjala Oy. Kirjanpitäjänä oli tradenomi Toni Kaijalainen.

Sen verran vakaalla pohjalla on taloutemme, ettei näin nälkiintyneitä toimihenkilöitä tarvitset kuunnella. Kuva pjsihteerikokouksesta Eerikkilästä

Maataloustuottajain Pirkanmaan Liitto
MTK-Pirkanmaa ry
Y-tunnus 0155469-7

Tasekirja 31.12.2011

5

TULOSLASKELMA

	1.1.-31.12.2011	1.1.-31.12.2010
TUOTOT		
Koulutus- ja kurssitoiminta	16 179,00	21 102,30
Tukihenkilötoiminta	1 106,38	878,71
Henkilövakuutus tuotot	2 425,00	4 657,00
Tilaus- ja ilmoitus tuotot	437,51	7 815,48
Saadut korvaukset	185 898,20	23 066,74
Muut yleistuotot	0,00	1 708,85
TUOTOT YHTEENSÄ	206 046,09	59 229,08
KULUT		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	191 586,34	123 508,39
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	34 618,21	10 259,32
Muut henkilösivukulut	18 860,98	9 847,77
Poistot ja arvonalentumiset	1 779,78	855,71
Muut kulut	263 962,42	211 624,99
KULUT YHTEENSÄ	510 807,73	356 096,18
VARSAINEN TOIMINNAN		
TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ	-304 761,64	-296 867,10
VARAINHANKINTA		
Tuotot	294 881,39	285 021,18
Kulut	0,00	0,00
Tuotto-/Kulujäämä	294 881,39	285 021,18
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
Tuotot	25 796,24	27 606,81
Kulut	-12 404,64	-7 542,51
Tuotto-/kulujäämä	13 391,60	20 064,30
TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ ENNEN		
SATUNNAISIA ERIÄ	3 511,35	8 218,38
TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ ENNEN		
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	3 511,35	8 218,38
TILINPÄÄTÖSSIIRROT		
Rahastojen lisäys(-) ja vähennys (+)	-2 213,40	-5 587,85
MUUT VÄLITTÖMÄT VEROT		
Veronkorotus ja jäämämaksu	0,00	-10,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 297,95	2 620,53

TASE

Rahayksikkö EURO 31.12.2011 31.12.2010

V A S T A A V A A
PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet

Yhteensä 3771,93 3771,93

Koneet ja kalusto

Yhteensä 5339,32 2567,12

Osakehuoneistot

Yhteensä 200577,99 197223,67

Aineelliset hyödykkeet yht. 209689,24 203562,72

Sijoitukset

Muut osakkeet ja osuudet

Yhteensä 77126,65 77126,65

Muut saamiset

Yhteensä 142251,03 268682,20

Sijoitukset yhteensä 219377,68 345808,85

Omakatteisten rahastojen varat

Rahat ja pankkisaamiset

Yhteensä 65145,45 67149,66

Omakatteiset rahastot yhteensä 65145,45 67149,66

PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ

494212,37 616521,23

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Saamiset

Lyhytaikaiset

Myyntisaamiset

Yhteensä 28757,76 6962,22

Muut saamiset

Yhteensä 80,00 5232,50

Siirtosaamiset

Yhteensä 155730,41 9266,30

Lyhytaikaiset saamiset yht. 184568,17 21461,02

Saamiset yhteensä 184568,17 21461,02

Rahat ja pankkisaamiset

Rahat ja pankkisaamiset yht.

VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ 43223,72 51496,13

227791,89 72957,15

VASTAAVAA YHTEENSÄ

722004,26 689478,38

Maataloustuottajain Pirkanmaan liitto
MTK-Pirkanmaa ry
Y-tunnus 0155469-7

4

TASE

Rahayksikkö EURO	31.12.2011	31.12.2010
V A S T A T T A V A A		
OMA PÄÄOMA		
Omakatteiset rahastot		
Yhteensä	65145,45	67149,66
Sidotut rahastot		
Yhteensä	212853,99	208636,38
Muut rahastot		
Yhteensä	229078,44	229078,44
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä		
Yhteensä	115500,58	112880,05
Tilikauden yli-/alijäämä	1297,95	2620,53
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	<u>623876,41</u>	<u>620365,06</u>
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkääaikainen		
Muut velat		
Yhteensä	40000,00	40000,00
Pitkääaikaiset velat yht.	<u>40000,00</u>	<u>40000,00</u>
Lyhytaikainen		
Ostovelat		
Yhteensä	16490,60	4927,92
Muut velat		
Yhteensä	17072,95	7536,32
Siirtovelat		
Yhteensä	24564,30	16649,08
Lyhytaikaiset velat yht.	<u>58127,85</u>	<u>29113,32</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	<u>98127,85</u>	<u>69113,32</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>722004,26</u>	<u>689478,38</u>

MAATALOUSTUOTTAJAIN PIRKANMAAN LIITTO
MTK-PIRKANMAA r.y.
Y-TUNNUS 0155469-7

9

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Tampereella 15. päivänä maaliskuuta 2012

JOHTOKUNTA

Heidi Tanhua
puheenjohtaja

Mika Hirvijoki

Tiina Jokela

Hannu Karppila

Jukka Kittilä

Mikko Kärki

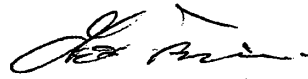

Sirkku Mäkelä

Mika Nieminen

Jukka Niittyoja

Heikki Nätkin

Antti Rahkonen

Mikko Tervaniemi

Visa Merikoski
toiminnanjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus

Tampereella 4 päivänä huhti kuuta 2012

KARI REPO
HTM

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Maataloustuottajain Pirkanmaan Liitto MTK - Pirkanmaa ry:n jäsenille

Olen tilintarkastanut Maataloustuottajain Pirkanmaan Liitto MTK - Pirkanmaa ry:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, ja hallinnon tilikaudelta 1.1. - 31.12.2011. Tilinpäätös sisältää tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot.

Johtokunnan vastuu

Johtokunta vastaa tilinpäätöksen laatimisesta ja siitä, että se antaa oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Johtokunnan on huolehdittava siitä, että yhdistyksen kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenani on antaa suorittamani tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatan ammattieettisiä periaatteita. Olen suorittanut tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelen ja suoritan tilintarkastuksen hankkiakseni kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko johtokunnan jäsenet syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhdistystä kohtaan, taikka rikkoneet yhdistyslakia tai yhdistyksen sääntöjä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen sisältyvistä luvuista ja siinä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhdistyksessä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet, mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhdistyksen sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsitykseni mukaan olen hankkinut lausuntoni perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Toiminnantarkastajat antavat tehtävänsä suorittamisesta erillisen lausunnon.

Lausunto

Lausuntonani esitän, että tilinpäätös antaa Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot yhdistyksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Tampereella 4. huhtikuuta 2012

Kari Repo
HTM
Aleksanterinkatu 31 B 14
33100 Tampere

TOIMINNANTARKASTUSKERTOMUS

Maataloustuottajain Pirkanmaan Liitto MTK - Pirkanmaa ry:n jäsenille

Olemme tarkastaneet Maataloustuottajain Pirkanmaan Liitto MTK - Pirkanmaa ry:n talouden ja hallinnon tilikaudelta 1.1. -31.12.2011.

Johtokunta vastaa tilinpäätöksen laatimisesta ja siitä, että se antaa oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista kokevien säännösten mukaisesti. Johtokunnan on huolehdittava siitä, että yhdistyksen kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty.

Toiminnantarkastajan tehtävänä on tarkastaa yhdistyksen talous ja hallinto yhdistyksen toiminnan edellyttämässä laajuudessa.

Tarkastuksen perusteella toteamme, että tilinpäätös perustuu kirjanpitoon ja sisältää olennaisilta osin yhdistyksen tuotot, menot, varat, oman pääoman ja velat.

Tarkastuksessa emme ole havainneet, että johtokunnan jäsen tai toimihenkilö olisi syyllistynyt tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaisi seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhdistystä kohtaan, eikä ole havaittu, että johtoon kuuluva tai toimihenkilö olisi rikkonut yhdistyslakia tai yhdistyksen sääntöjä.

Tilinpäätös 31.12.2011 perustuu kirjanpitoon ja voidaan mielestämme vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää johtokunnan jäsenille ja tilivelvollisille toimihenkilöille.

Tampere 4.4.2012

Kirsti Kylänlahti

Sauli Brander

Johtokunta, työryhmät, valiokunnat, edustajat ja toimihenkilöt

Johtokunta 2012

Puheenjohtaja

Hankepäällikkö, maanviljelijä
Heidi Tanhua, Virrat
johtokunnan jäsen v:sta 2004

Varapuheenjohtaja

Maaseutuyrittäjä
Jukka Niittyöja Ylöjärvi
(Viljakkala) 2012
johtokunnan jäsen vuodesta
2009

Muut jäsenet

Mv. Mika Nieminen Ylöjärvi
(Kuru) johtokunnan jäsen
vuodesta 1998, varapuheen-
johtaja 2004-2011

Mv. Mikko Tervaniemi,
Mänttä-Vilppula 2000

Mv. Antti Rahkonen,
Juupajoki 2005

Mv. Sirkku Mäkelä, Ruovesi
2006

Mv. Hannu Karppila, Kan-
gasala 2007

Mv. Mikko Kärki, Lempäälä
2008

Maaseutuyrittäjä Jukka Kittilä
Pälkäne 2010

Maaseutuyrittäjä Heikki
Nätkin Tampere (Teisko)
2010

Yritysneuvoja, maanviljelijä
Mika Hirvijoki
Ikaalinen 2011

Maaseutuyrittäjä Tiina Jokela
Hämeenkyrö 2012

Muut valinnat koskevat vuotta 2011

Työvaliokunta

Heidi Tanhua (pj.), Mika
Hirvijoki, Mika Nieminen,
Jukka Niittyöja ja Heikki
Nätkin, sihteerinä Visa Meri-
koski

Maaseutunuorten valiokunta

Sakari Eerola, Kangasala
puheenjohtaja
Juha-Pekka Hakala, Ikaalinen
Marianne Morri, Virrat
Tiina Nieminen, Hämeenkyrö
Sirkku Mäkelä Ruovesi,
*varapuheenjohtaja, johtokun-
nan edustaja*
Manu Salomaa, Längelmäki
Turo Antila, Hämeenkyrö
MTK:n nuorten valiokunnan
jäsenenä
sihteerinä 1.9. alkaen Jaakko
Ahola

Maaseutuyrittäjävaliokunta

Janne Ihamuotila Ylöjärvi,
Antti Kankaanpää (pj.) Orive-
si (Eräjärvi)
Hannu Karppila Kangasala,
Mikko Lindell Ruovesi,
Heikki Loikkanen Vesilahti,
Piipa Norokorpi Hämeenkyrö,
Eila Rönni Pälkäne,
Markku Vitikainen Mänttä-
Vilppula, Jussi Vilo Vesilahti
ja
Heidi Tanhua Virrat
sihteerinä Visa Merikoski

Etelä-Suomen alueen lihava- liokunta

Hannu Karppila Kangasala
Antti Rahkonen Juupajoki

Läntisten liittojen luomuva- liokunta

Jarmo Jaakkola Kangasala
Juha Salin Virrat

Läntisten liittojen maa- ja mpäristövaliokunta

Tomi Muotiala Tampere
(Messukylä)
Maija Pispala Ylöjärvi
sihteerinä Visa Merikoski

Etelä-Suomen maitovalio- kunta

Hannu Koivunen Virrat
Mikko Kärki, Lempäälä
Tiina Linnainmaa Hämeenky-
rö

Läntisten liittojen sosiaali- valiokunta

Mikko Kärki Lempäälä
Sirkku Mäkelä Ruovesi
Mika Nieminen Ylöjärvi
(Kuru)

Läntisten liittojen varhais- perunavaliokunta

Riitta Mäkkylä Ylöjärvi

Lounaisten liittojen viljava- liokunta

Jukka Heinäsuo Hämeenkyrö
Timo Jaakkola Sastamala
(Mouhijärvi-Suodenniemi)
Jukka Niittyöja MTK:n vilj-
valiokunnan jäsenenä

Läntisten liittojen sokerijuu- rikasasiat

Heikki Heikkilä Pälkäne

Läntisten liittojen verovalio- kunta

Jukka Heinäsuo, Hämeenkyrö

Viljakaupan tarkkailijat

Markku Anttila Akaa (Viiala)
Timo Jaakkola Sastamala
(Mouhijärvi-Suodenniemi)
Mikko Tervaniemi Mänttä-
Vilppula (Vilppula)

Edustajat MTK:ssa***Valtuuskunta***

Tiina Linnainmaa Hämeenky-
röstä (valtuuskunnan 1. vpj.)
ja liiton puheenjohtaja Heidi
Tanhua Virroilta. *Varaedus-
taja* Heikki Kulmala Vesilah-
desta.

Metsävaltuuskunta

Liiton puheenjohtaja Heidi
Tanhua ja varajäsenenä vara-
puheenjohtaja Mika Nieminen

Energiajaosto

Veli-Matti Alanen, Nokia

Luomuvaliokunta

Mikko Kärki Lempäälä

Sosiaalivaliokunta

Mika Nieminen Ylöjärvi
(Kuru)

Verovaliokunta

Sirpa Himanen, Vesilahti

Viljavaliokunta

Jukka Niittyöja, Ylöjärvi
(Viljakkala)

***Ympäristö ja maapoliittinen
valiokunta***

Tomi Muotiala Tampere

Edustajat muissa yhteisöissä***HK-Scan Oyj yhtiökokous***

Hannu Karppila

Kiinteistö Oy Kauppa

Tammer yhtiökokous Visa

Merikoski varalla Heidi Tan-
hua

***Kiinteistö Oy Ratinansu-
vanto***

yhtiökokous Visa Merikoski
varalla Mika Nieminen

***Maanomistajien Arviointi-
keskus Oy***

yhtiökokous Visa Merikoski,
varalla Tiina Linnainmaa

M-Real Oy, yhtiökokous
Jukka Heinäsuo***Pirkanmaan Kalatalouskes-
kus***

johtokunta Visa Merikoski

***Pirkanmaan maakunnan
yhteistyöryhmä MYR***

Visa Merikoski, varalla Heidi
Tanhua;

maaseutujaosto Päivi Fall-
ström, varalla Visa Merikoski
***työvoimajaoston varaedusta-
ja*** Visa Merikoski

***Pirkanmaan Kasvinviljelijäin
Yhdistyksen johtokunta***

Jukka Hirtolahti ja
Ville Paulaniemi

***Pirkanmaan ELY-keskuksen
neuvottelukunta***

Visa Merikoski ja
Heidi Tanhua

***Pohjois-Hämeen Riistanhoi-
topiirin hallitus***

Mikko Tervaniemi

Raisio Oyj:n yhtiökokous,
MTK-Pirkanmaan alueen
osakkailta keräämien valtakir-
jojen ja liiton vaihto-
osakkeiden edustaja Jukka
Heinäsuo, varalla MTK-
Varsinais-Suomen nimeämä
edustaja

***Turengin juurikkaan-
tuottajien viljelijävaliokunta***
valitaan tarvittaessa

Toimihenkilöt
Toiminnanjohtaja
Visa Merikoski

Järjestöagrologi

Päivi Fallström
1.1.2011 alkaen Kasvukausi-
hankkeen projektikoordinaat-
tori

Järjestöagrologi

Jaakko Ahola 1.9. alkaen

Toimistosihtööri

Kaija Sämpi

Kasvukausi-hankkeen

projektipäällikkö

Mikko Lääveri 1.1.2011
alkaen

Maaseudun Tukihenkilöverkko

Maaseudun Tukihenkilöverkko - viljelijöiden tukihenkilötoiminta otti ensiaskeleensa syksyllä 1996. Toiminnan taustajärjestöt ovat MTK, MELA, Maa- ja Kotitalousnaisten keskus, Maaseudun Sivistysliitto, Kirkon Diakoniatyön keskus ja Suomen Mielenterveysseura. Nämä järjestöt ottivat tehtäväkseen rakentaa tukihenkilöverkon vapaaehtoisista henkilöistä, jotka haluavat toimia vaikeissa elämäntilanteissa viljelijän rinnalla kulkijoina.

Tukihenkilötoiminta on vapaaehtoista auttamistyötä, jota tekevät vastaavat tukihenkilöt (aluevastaavat) ja tukihenkilöt. Pirkanmaan alueen vastaavat tukihenkilöt ovat YTM Paula Hieta-mäki Tampereelta ja MMM, maanviljelijä Ari Klemola Akaasta sekä psyk. Sairaanhoidaja Anja Mekkonen Nokialta. Tukihenkilöitä on 8. Tukihenkilöiden yhteystiedot löytävät Repusta haulla ”Maaseudun tukihenkilöverkko” sekä MELAn webbi-sivulta. Tukihenkilöllä on tukihenkilösitoumus, joka edellyttää vaitioloa ja tuettavan maailmankatsomuksen kunnioittamista.

Tukihenkilötoiminnan rahaliikenne ja kirjanpito hoidetaan MTK-Pirkanmaan tilinpidon yhteydes-

sä. Talous perustuu lähinnä sadonkorjuun kiitospyhien kirkkokolehteihin. Toiminta sai kertomusvuonna kolehtilahjoitukset seuraavilta ev.lut. seurakunnilta: Ikaalisten srk, Mänttä-Vilppulan srk, Virtain srk ja Sastamalan seurakuntayhtymä, yhteensä 554,60 euroa. Lämmin kiitos lahjoittajille.

Maaseudun kiinteistöjen mahdollisuudet hanke

Liitto oli yhteistyössä Maaseudun kiinteistöjen mahdollisuudet - kehityshankeessa, jossa etsitään ratkaisumalleja ja keinoja lisätä ja kehittää maatilojen maa-, metsä-, vesi- ja ranta-alueiden, joutomaiden ja tuotantorakennusten tuottavuutta, käyttömuotoja ja omistaja-arvoa vaihtoehtoisessa käytössä maatilatalouden ulkopuolisiin käyttötarpeisiin. Pää tavoitteena on tuoda esille ja lisätä maaseudun tulonhankinta- ja yrittäjyysmahdollisuuksia.

Kehitystyön toteuttaja on AF-Innova ja sen toteutusalue kattaa Satakunnan, Pirkanmaan ja Varsinais-Suomen.

Maaseudun kiinteistöjen mahdollisuudet - kehityshanke on vuosien 2009 - 2011 aikana järjestänyt kiinteistöteemaan liittyvää pienryhmäkoulutusta, opintoretkiä ja infotilaisuuksia yli 2600 viljelijälle. Hankkeen ajankohtaiskatsauksia ja tuloksia on esitetty pääasiassa tuottajayhdistysten kevät- ja syyskokousten yhteydessä sekä puheenjohtajien ja sihteerien neuvottelupäivien yhteydessä kolmen maakunnan alueella.

Vuonna 2011 kehitystyön painopisteet ovat olleet tuulivoimatuotantoalueiden, sora- ja kiviainesten otto-toiminnan, rantarakentamisen, autourheilun ajoharjoittelalueiden ja harrastetilojen sekä bioenergiaväli-varastoratkaisujen käytön, jalostuksen ja vuokraustoiminnan kehittäminen.

Kasvukausi-hankkeen toimintakertomus 1.1. - 31.12.2011

Hankkeella parannetaan maatilojen ja maaseutuyritysten kilpailukykyä kehittämällä viljelijöiden markkinaosaamista ja –tuntemusta sekä käsitystä toimintaympäristönsä muutoksista.

Hankkeella edistetään uuden lainsäädännön mahdollistamaa tuottaja- ja toimiala organisoitumista. Selvitetään Pirkanmaan maatilojen nykyinen ”lähiruokavolyymi” ja viljelijöiden mahdollinen kiinnostus lisätä tuotantoaan lähiruokatuotteisiin. Viljelijöitä ja heidän muodostamia organisaatioita aktivoidaan kertomaan viljelijän ammatista ja ruuantuotannosta kuluttajille.

Hankkeen aikana toteutetaan vuosittaiset EU-tukikoulutustilaisuudet yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa.

HANKKEEN TAVOITTEET

1. Maatilojen ja maaseutuyritysten kannattavuuden ja kilpailukyvyn kehittäminen

- a) Markkinaosaamisen ja markkinaseurannan sekä liiketoimintaosaamisen parantaminen
- b) Tuottaja- ja toimialaorganisaatioiden toiminnan synnyttäminen ja edistäminen
- c) Maatalouden imagon parantaminen ja lähiruokavolyymien selvittäminen
- d) Viljelijöiden välisen yhteistyön edistäminen, tavoitteena parantaa markkinoillepääsyä

2. Tulevaisuuden ennakointi ja siihen vaikuttaminen

- a) Varautuminen uuden 2014 alkavan ohjelmakauden tuomiin muutoksiin ja niistä tiedottaminen
- b) Toimialan ja sen yritysten jatkuvuuden turvaaminen levittämällä onnistuneita toimintamalleja sekä vertaistukea kehittämällä

Valmistaudutaan tulevaan ohjelmakauteen.

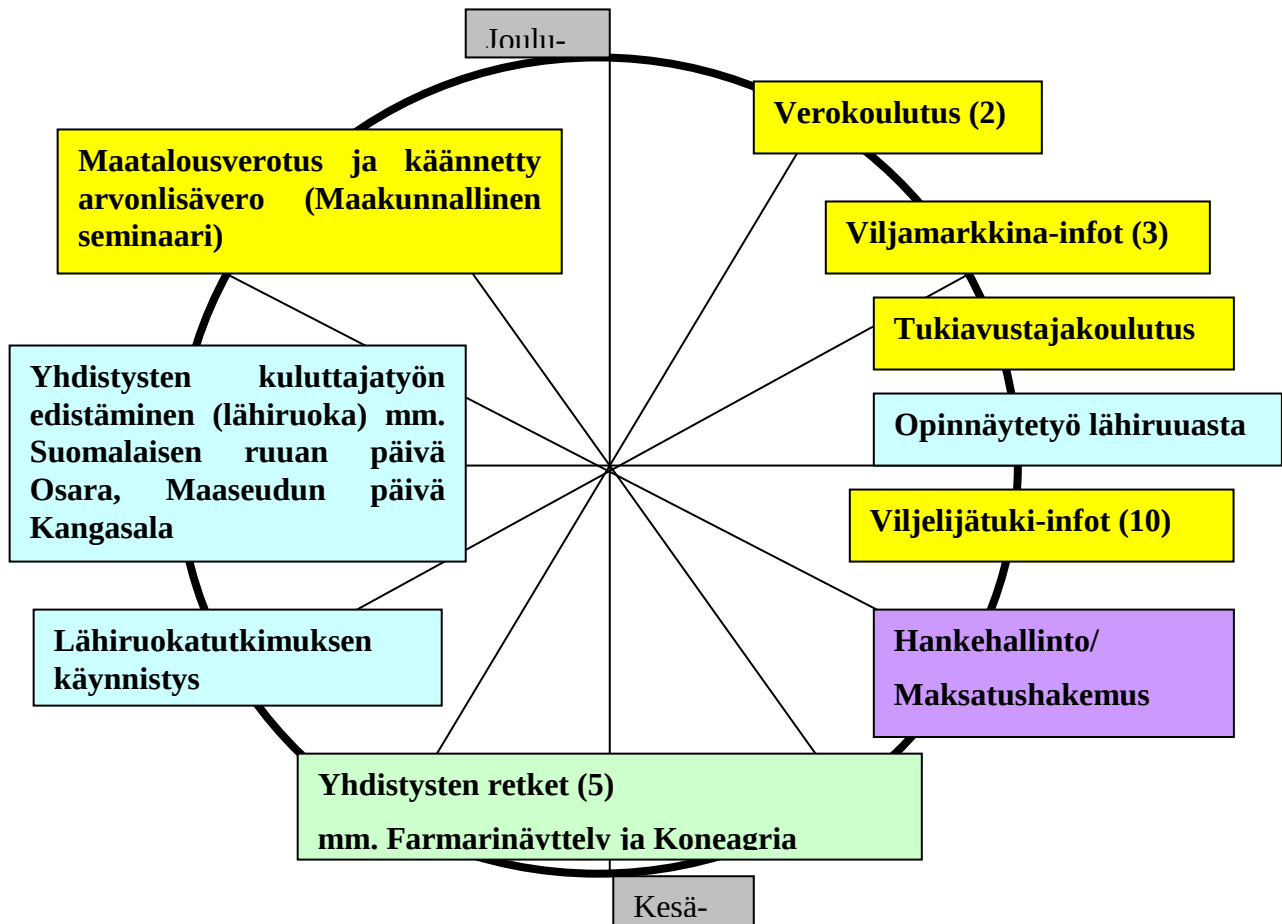
Tehdään vuonna 2012 tai 2013 opintomatka Brysseliin ja tutustutaan komissioon. Hankkeen aikana toteutetaan vuosittaiset EU-tukikoulutustilaisuudet yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa.

Hankkeen toiminta vuonna 2011

MTK-Pirkanmaa käynnisti vuoden 2011 alussa Kasvukausi-kehittämishankkeen. Toiminta aloitettiin kahden päätoimisen työntekijän voimin. Hankkeen projektipäälliköksi valittiin agronomi Mikko Lääveri ja hankekoordinaattorina aloitti agrologi Päivi Fallström.

Hankkeen kahtena tärkeimpänä tavoitteena voidaan nimetä maatilojen ja maaseutuyritysten kannattavuuden ja kilpailukyvyn kehittäminen sekä tulevaisuuden ennakointi ja siihen vaikuttaminen. Käytännön toimenpiteinä ovat hanketyöntekijöiden tekemät ja organisoimat koulutukset, tiedotustilaisuudet, selvitystoimenpiteet sekä kirjallinen ja sähköinen julkaisutoiminta.

Kasvukausi-hankkeen vuosikellosta näkyvät vuoden 2011 toiminnan toteutuneet painopisteet:

Kasvukauden toimintaa

Hankkeen ensimmäisinä käytännön toimina työvälineiden hankinnan ohella tammikuussa olivat erilaiset yhteistyöpalaverit mm. ELY-keskuksen maksajien, naapuri MTK-liitojen, Maaseutuviraston ja ProAgria Pirkanmaan kanssa.

28.1. ja 14.2. järjestettiin maatalousverotukseen liittyvät koulutustilaisuudet Vesilahdella ja Lemppälässä.

25.1. pidettiin lähiruokaan liittyvän opinnäytetyön suunnittelu ja aloituspalaveri. Opiskelija Suvi Ala-Salomäki toteuttaa hankkeen yhteydessä Tampereen ammattikorkeakoululle opinnäytetyön: Lähiruokatuottajien näkemyksiä tuotantonsa tilanteesta ja verkostoitumisesta. Työn valmistumisajankohta on toukokuussa 2011.

11.2. järjestettiin **Viljamarkkina-info** Ellivuores-
sa. Asiantuntijoina paikalla olivat vilja-asiamies
Max Schulman MTK:sta ja aluepäällikkö Minna
Oravuo Raisio Oyj:stä. Hankkeen työntekijöt osal-
listuivat myös samana päivänä olleen Laske ystävä-
si - tapahtuman järjestelyihin.

15. - 16.2. järjestettiin MTK-Pirkanmaan johtokunnalle **strategiaseminaari**, jossa sovittiin yhteen MTK-Pirkanmaan oman toiminnan ja hankkeen toimenpiteitä. Seminaarin perusteella saatiin myös monipuolinen käsitys luottamushenkilöjohdon odotuksista hankkeen ja MTK-Pirkanmaan toimintaa kohtaan.

Hanke oli helmikuussa myös mukana MTK:n **toimihenkilöpäivillä**

tutustumassa keskusjärjestön toimintaan, koulutautui **MAVI:n viljelijätukikoulutuksessa** Pasi-lassa, piti neuvottelun ELY-keskuksen valvontayksikön kanssa kevään tukikoulutusten järjestelyistä sekä yhteistyöpalaverin kirjanpitoa hoitavan ProTalouden kanssa. Kuukauden lopulla perustettiin MTK-Pirkanmaan toimistoon ”Hanketori”, joka muodostuu kolmesta avokonttorin työpisteestä.

8.3. pidettiin ensimmäinen hankkeen **ohjausryhmän kokous**, jossa ohjausryhmän puheenjohtajaksi valittiin Heidi Tanhua. Ryhmän muut jäsenet ovat: Jyrki Halme, Pirkanmaan Osuuskauppa; Petri Mäkinen, Kuntien hankintatoimi KUHA; Mervi Lehtonen, Pirkanmaan ELY-keskus; Sari Hiltunen, ProAgria Pirkanmaa; Hannu Karppila, MTK-Pirkanmaa; Jukka Kittilä, MTK-Pirkanmaa; Jukka Niittyöja, MTK-Pirkanmaa; Sirkku Mäkelä, MTK-Pirkanmaa ja Mika Nieminen, MTK-Pirkanmaa.

14. - 15.3. hanke järjesti **infotilaisuudet viljamarkkinoista Orivedellä ja Hämeenkyrössä** yhteistyössä MTK: järjestökoulutuksen Markku

Vuorensolan kanssa. Asiantuntijoina molemmissa tilaisuuksissa olivat vilja-asiamies Max Schulman MTK:sta ja tutkija Csaba Jansik MTT:stä sekä yrittäjä Jukka Niittyöja Viljakkalasta.

16.3. järjestettiin Ahlmanilla kevään viljelijätukien hakuun liittyvä **EU-avustajakoulutus**, jossa kouluttajina olivat asiantuntija Leena Ala-Orvola ja lakimies Marica Twerin MTK:sta sekä Markku Alanen MAVI:sta.

22.3. järjestettiin Ahlmanilla Maataloustuottajien yhdistysten **puheenjohtaja- ja sihteeripäivä**, jossa Kasvukausi-hanke ja MTK-Pirkanmaa esittelivät toimintaansa ja saivat palautetta.

25.3. - 14.4. hanke järjesti kymmenen koulutuspäivän sarjan pääaiheena **kevään viljelijätuet**. Koulutusten ohjelmataruuko koostui Pinta-ala- ja eläintu-kiin liittyvästä osasta sekä sähköisen tukihaun osasta. Useimmissa tilaisuuksissa oli paikalla myös terveydenhuollon edustaja esittelemässä maanvilje-lijöiden työterveyshuoltoa ja ProAgrian edustaja esittelemässä erityisympäristötukien ratkaisuja.

Infotilaisuudet järjestettiin seuraavilla paikkakun- nilla:

- 25.3. Valkeakoski
- 29.3. Lempäälä
- 31.3. Hämeenkyrö
- 4.4. Urjala

- 5.4. Orivesi
- 6.4. Ikaalinen
- 7.4. Ruovesi
- 8.4. Pälkäne
- 13.4. Tampere
- 14.4. Virrat.

1.4. järjestettiin palaveri

lähiruokatilaisuuden organisoimiseksi luoteisen Pirkanmaan tuottajayhdistysten alueelle.

16.4. hanke osallistui kolmen tuottajayhdistyksen alueella **järjestettyyn Maatilan energiaratkaisu-vaihtoehdot** -infopäivään Marttilan pirtillä Aitolahdessa. Tilaisuudessa oli pääpuhujana kehityspäällikkö Maarit Kari ProAgria Keskusten liitosta.

Huhtikuun lopulla on käyty läpi tukikoulutuskierroksen palautteita, hoidettu hankkeen rahaliikennettä ja valmisteltu raportointia ja maksamishakemusta sekä ohjattu opinnäytetyön etenemistä.

27.4. hankekoordinaattorilla oli kohderyhmätaapaamisia ja hankkeen esittelyä Hämeenkyröön järjestetyssä Sammutinpäivässä, jossa yhteistyökumppanina oli Lähivakuutus.

9.5. käytiin läpi Suvi Ala-Salomäen laatiman **opinnäytetyön tulokset** (Lähiruokatuottajien näkemyksiä tuotantonsa tilanteesta ja verkostoitumisesta). Työ toimii tausta-aineistona vuoden 2012 alussa toteutettavalle Pirkanmaan lähiruuan volyymitutkimukselle.

25.5. hanke tutustui Pirkanmaan ELY-keskuksen uusiin toimitiloihin ja sai ajankohtaista tietoa ELY:n toiminnasta.

26.5. osallistuttiin hankkeen yhteistyökumppanin Ahlmanin koulun säätiön (Parasta pöytään Pirkanmaalata-hanke) järjestämään **Lähiruokaseminaariin**, jossa pääpaino oli julkisissa elintarvikehankinnoissa.

30.5. projektipäällikkö piti asiantuntijapalaverin **julkisista elintarvikehankinnoista** Virtain kaupunginjohtaja Vesa Haapamäen ja Heidi Tanhuan kanssa Virroilla. Hankekoordinaattori piti **yhteistyöpalaverin** ProAgrian Sari Hiltusen ja Kirsti Järvensivun sekä Ahlmanin koulun säätiön Laura Enbomin kanssa.

31.5. projektipäällikkö piti palaverin Viljakkalan tuottajayhdistyksen puheenjohtaja Jukka Niittyöjan kanssa **lähiruoka-asioissa**.

1.6. hanke piti palaverin eteläisen Pirkanmaan kunnallisia elintarvikehankintoja hoitavan KUHA Oy:n toimitusjohtajan Petri Mäkisen kanssa **lähiruokatutkimukseen** liittyvistä asioista.

6.6. järjestettiin **palautetilaisuus kevään tukikoulutusten toteuttajille** (luennoitsijat, viranomaiset ja muut asiantuntijat).

8.6. hankkeen **talouskatsaus ja toiminnan esittely** MTK-Pirkanmaan johtokunnankokouksessa Viljakkalassa.

9.6. lähiruokayhteistyön mahdollisuuksia kartoittava palaveri Urkin Piilopirtin matkailuyrittäjän Jyrki Sasin kanssa Pinsiössä.

13.6. projektipäällikkö osallistui usean maakunnan **ruokayhteistyömahdollisuuksia** kartoittavaan palaveriin JYKES:issä Jyväskylässä.

22.6. hankkeen henkilökunnan ja hankkeen johtajan **palautetilaisuus** Orivedellä.

23.6. projektipäällikkö piti palaverin Kangasalan tuottajayhdistyksen puheenjohtaja Hannu Karppilan kanssa kotimaista ruokaa koskevan **”Maaseudun päivän”** työnjaosta Kangasalla.

28.6. yhteistyötapaaminen hankkeen **kirjanpitoa** hoitavan ProTalouden talouspäällikkö Toni Kaijalaisen kanssa MTK-Pirkanmaan tiloissa.

29.6. palaveri **Suomalaisen ruuan päivästä** Hämeenkyrön tuottajayhdistyksen puheenjohtajan Tiina Jokelan kanssa Hämeenkyrössä.

1.7. massumatka **Farmari-näyttelyyn** Poriin. Osallistujia yhteensä 131 henkilöä. Kolmen bussi reitit lähtivät Virroilta, Ruovedeltä ja Lempäälästä.

4. - 7.7. maksamishakemuksen viimeistely ja hakemuksen jättäminen 7.7. Pirkanmaan ELY-keskuksen kirjaamoon.

14.7. keittiömestari/lähiruokagurun **Heikki Aho-pellon rekrytointi** Suomalaisen ruuan päivän puhujaksi. Vierailu Armas-maitokaupassa.

6.8. Maaseudun päivä, avoimet ovet maatiloilla **Kangasalla.** Hanke hoiti tilaisuuden tiedottamista.

16. - 17.8. Satakunnan, Varsinais-Suomen ja Pirkanmaan tuottajaliittojen ja hankkeiden **yhteistointitilaisuus** Laviolla ja Noormarkussa.

25.8. hankkeen henkilökunta osallistui MTK:n **Lähiruokaviest**i-pyöräilytapahtumaan, jossa vierailtiin mm. kouluilla ja tavattiin sidosryhmiä.

5. - 6.9. projektipäällikkö osallistui MTK:n järjestökoulutuksen organisoimaan **perehdytykseen** Helsingissä.

7.9. palaveri Suomalaisen ruuan päivästä Hämeenkyrössä, Osaralla. Osallistujina olivat hankkeen henkilökunnan lisäksi neljän tuottajayhdistysten puheenjohtajia ja sihteereitä. Sovittiin kunnallisten luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden kutsumenettelyistä alueittain.

8.9. projektipäällikkö ja Lempäälän seudun maaseutupäällikkö Timo Perälampi sekä alueen maaseutuasiamiehet pitivät **palaverin lähiruokatutkimuksen kohdentamisesta.**

12.9. projektipäällikkö ja Pirkanmaan ELY-keskuksen/Keksintösäätiön asiamies Raimo Nurminen pitivät palaverin **lähituotemerkin rekisteröintiperiaatteista.**

13.9. projektipäällikkö ja MTK:n ruokakulttuuriasiamies Anni-Mari Syväniemi pitivät palaverin Pirkanmaan **lähiruokatutkimuksen** ja valtakunnallisten lähiruokahankkeiden taustasta.

15.9. projektipäällikkö ja Oriveden seudun maaseutupäällikkö Markku Mäkelä sekä alueen maaseutuasiamiehet pitivät **palaverin lähiruokatutkimuksen kohdentamisesta.**

16.9. projektipäällikkö ja Virtain seudun maaseutupäällikkö Hannu Hintala sekä alueen maaseutuasiamiehet pitivät **palaverin lähiruokatutkimuksen kohdentamisesta.** Projektipäällikkö selvitteli lähituotemerkin rekisteröintitarpeita Sirkku Mäkelän kanssa.

19.9. palaveri **hankkeen tiedottamisesta** Viestin-tätoimisto Tammisto & Knuutilan Päivi Eskelisen kanssa. Lehtijutun teko Pirkanmaan ELY-keskuksen OIVA-lehteen.

26. - 27.9. **hankkeen esittelyä johtokunnalle** Järjestötyötä ja hankeyhteistyötä Ikaalisissa.

28.-30.9. hanke-esittelyt, **hankeyhteistyö** ja järjestötyötä Pohjois-Karjalassa.

3.10. **Lehtijutun teko** OIVA-lehteen Niitty-Seppälän tilalla. Toimittaja Päivi Eskelinen haastatteli maaseutuyrittäjä Jukka Kittilää elintarviketuotannosta ja –markkinoinnista.

7.10. hanke oli mukana järjestämässä **neljän tuottajayhdistyksen tapahtumaa** (Sikajuhla) Juupajoen Suomalassa. Muina yhteistyökumppaneina olivat Agrimarket ja Vilja-Jaakkola Oy.

15.10. Neljän tuottajayhdistyksen ja Kasvukausi-hankkeen **Suomalaisen ruuan päivä** Hämeenkyrön Osarassa (43 kuntapäättäjää ja –viranhaltijaa). Puhujina olivat keittiömestari Heikki Ahopelto ja MTK:n ruokakulttuuriasiamies Anni-Mari Syväniemi (kuva).

17.10. projektipäällikkö **yhteistyöpalaverissa Ahlmanin koulun säätiön** Tarja Hovilan ja Parasta pöytään Pirkanmaalta-hankkeen Laura Enbomin kanssa.

18.10. **hankkeen toiminnan ja talouden esittely** MTK-Pirkanmaan johtokunnalle.

20.10. **Messumatka Koneagria -näyttelyyn** Jyväskylään. Osallistujia yhteensä 180 henkilöä. Bussit lähtivät Luopioisista, Vesilahdelta, Kylmäkoskelta ja Hämeenkyröstä.

31.10. - 1.11. Yhdistysten puheenjohtajien ja sihteerien **koulutuspäivät** Forssassa Eerikkilän urheilupuistolla. Hankeyhteistyö AF-Innovan toteuttaman Makike-hankkeen Harto Ylitalon kanssa.

4.11. projektipäällikkö palaverissa Satakunnan MTK:n liitossa. Aiheena **lähiruokatutkimuksen aineiston taustatyö** (tj. Markku Pärssinen), tilastoaineiston benchmarkkaus Tietovirta-hankkeen (Maritta Sabell) ja Makike-hankkeen (Harto Ylitalo) kanssa.

7.11. projektipäällikkö ja Sastamalan seudun maaseutupäällikkö Keijo Lakkinen sekä alueen maaseutuasiamiehet pitivät **palaverin lähiruokatutkimuksen kohdentamisesta**.

9.11. projektipäällikkö ja Punkalaitumen maaseutuasiamies pitivät **palaverin lähiruokatutkimuksen kohdentamisesta**.

10.11. hankkeen henkilökunta palaverissa aikuis-kouluttaja Esko Tapiaisen. Aiheena oli **yhteistyö mm. tulevan tukikoulutuskierroksen järjestämiseksi**.

15.11. **Veropäivä** Pirkkahallissa aiheena maatalousverotus ja käännetty arvonnisävero. Osallistujia 69 henkilöä.

17.11. projektipäällikkö ja Ikaalisten maaseutuasiamies Kaarina Kivinen-Peurala pitivät **palaverin lähiruokatutkimuksen kohdentamisesta**.

18.11. projektipäällikkö ja Sastamalan Parkanon

maaseutuasiamies Ari Kortessalo sekä Kihniön maaseutuasiamies Keijo Paulamäki pitivät **palaverin lähiruokatutkimuksen kohdentamisesta**.

25.11. projektipäällikkö piti palaverin Suomen Gallup Elintarviketieto Oy:n Anne Kallisen ja Reijo Pirttijärven kanssa Pirkanmaan **lähiruuan volyymitutkimuksen perusteista** Espoossa.

1.12. hankekoordinaattori Luoteis-Pirkanmaan tuottajayhdistysten ja Kasvukausi-hankkeen **opintomatalla** Töysässä. Vierailukohteina mm. Latvalan konepurkamo.

15.12. hankkeen henkilökunta mukana Ruoveden tuottajia **lähituotemerkin** rekisteröintihakemuksen tekemisessä. Palaveri Ruovedellä Sirkku Mäkelän ja Heidi Kuutti-Selkeen kanssa.

12. - 16.12. Pirkanmaan lähiruokavolyymin tutkimusvalmistelu, yhteistyöneuvottelut Pirkanmaan ELY:n Ennakointipalveluhankkeen projektipäällikkö Mikael Andolinin kanssa. **Tarjouspyyntöjen valmistelu.**

19.12. **Tarjouspyynnöt** tutkimuksen tekijöille.

28. - 29.12. **Lähiruokatutkimuksen tekijän valinta.** Jatkoneuvottelut Suomen Gallup Elintarviketieto Oy:n Eeva Heikkilän kanssa. Tutkimuslomakkeen rakentaminen.

30.12. Hankkeen **talousraporttien** ajaminen ja vuodenvaihteen toimenpiteet.

Hankkeen talous

Kasvukausihankkeen kokonaisbudjetti on 664 873 euroa. Ohjeellinen vuoden 2011 vuosibudjetti on 172 740 euroa. Toteumatietojen mukaan kustannusarvio alittui n. 15 000 eurolla. Alituksen syynä olivat pääasiassa Lähiruokatutkimuksen ostopalvelujen siirtyminen vuoden 2012 puolelle ja mm. säästöt matkakustannuksissa. Hankkeen yksityistä rahoitusosuutta kartutettiin matkojen yhteydessä kerätyillä osallistumismaksuilla, Tapiola-Yhtiöiden

rahoituksella sekä MTK-Pirkanmaa ry:n omalla yksityisrahalla.

Yhteistyökumppanit

Kasvukausi-hankkeen tärkeimpiä yhteistyökumppaneita ovat Pirkanmaan Maataloustuottajien yhdistykset, joiden kautta hankkeen toimintaa on luonteva kohdistaa maakuntaan. Tärkeimpiä yhteistyön muotoja ovat lähiruokaan liittyvät tapahtumat, joissa käytännön toiminnasta vastaavat pääasiassa tuottajayhdistysten aktiiviset jäsenet. Hankkeen roolina on tiedottaa ja markkinoida tapahtumia sekä järjestää niihin tarvittavia asiantuntijapuheenvuoroja.

Toisena tärkeänä yhteistyötahojen ryhmänä ovat maa- ja metsätalouden kanssa toimivat organisaatiot, kuten ProAgria, Metsäkeskus ja Metsänomistajien liitto sekä yritykset, kuten Tapiola Oyj ja Lähivakuutus. Yhteistyötä on tehty myös kuntien ja maatalouden työterveyshuollon kanssa erityisesti viljelijätukikoulutusten yhteydessä.

Kolmantena ryhmänä ovat erilaiset kehittämiss Hankkeet ja niitä toteuttavat organisaatiot. Eniten yhteistyötä tehdään ProAgria Pirkanmaan, Ahlmannin koulun säätiön ja TAMK:n kanssa.

Hankkeen tiedotus

Hankkeen tiedotuksessa noudatetaan komission asetusta (EY) N:o 1974/2006 liite VI. Tavallisimmat tiedotuskanavat ovat sanomalehdet, ammattijulkaisut, MTK-Pirkanmaan ja Kasvukausi-hankkeen kotisivut sekä facebook-sivut, sähköposti ja tekstiviestit. Erityisenä vahvuutena voidaan pitää MTK-Pirkanmaan jäsenrekisterin kautta tapahtuvaa sähköpostiin ja tekstiviesteihin perustuvaa täsmätiedottamista kohderyhmälle. Varjopuolena tavoitettavuudessa on ei-jäsenten jääminen tiedottamisesta lehtien varaan.

Hankkeen rahoittajien logot ja nimet ovat tilaisuuksissa näkyvästi esillä roll up-telineissä sekä esitettävässä materiaalissa niin sähköisesti kuin paperillakin. Hanke raportoi kuukausittain MTK-Pirkanmaan johtokunnalle sekä puolivuositteittain hankkeen ohjausryhmälle. Yleistä hankkeen tiedotusta hoidetaan lisäksi sopivissa tilaisuuksissa sekä tarkoitukseen sopivissa lehtijutuissa. Esimerkiksi helmikuun MTK-viestissä ilmestyi aukeaman

juttukokonaisuus pääosin Kasvukausi-hankkeen asiaa ja Pirkanmaan ELY-keskuksen asiakaslehdessä OIVA:ssa oli syksyllä juttu hankkeesta ja lähiruokatuotannosta.

Hankkeen tulokset ja vaikutukset, indikaattoritiedot

Hankkeen tavoitteisiin kirjattuja, maatalouden markkinaosaamisen parantamiseen tähtääviä toimenpiteitä on toteutettu tarkastelujaksolla jo neljällä paikkakunnalla (Viljamarkkina-infot Sastamassa, Orivedellä ja Hämeenkyrössä sekä Kotimaisen energian infotilaisuus Teiskossa). Liiketoimintaosaamiseen liittyviä verokoulutuksia on vuonna 2011 järjestetty kolme: Lempäälässä ja Vesilahdella (maatalousverotus) sekä Tampereella Pirkkahallissa (maatalousverotus ja käännetty arvonalisävero).

Toisena tärkeänä tavoitteena hankkeessa on Pirkanmaan lähiruokavolyymin kartoittaminen. Tautatyö kartoitustyölle aloitettiin TAMK:n opinnäytetyön avulla. Suvi Ala-Salomäki toteutti kevään 2011 aikana otantatutkimuksen: ”Lähiruokatuottajien näkemyksiä tuotantonsa tilanteesta ja verkostoitumisesta.” Työllä luodaan pohja tarkemmalle lähiruokatuotantoon liittyvälle tutkimukselle. ”Pirkanmaan lähiruokavolyymi” -haastattelututkimus kilpailutettiin vuoden 2011 joulukuussa ja sitä kautta toteuttajaksi valittiin Suomen Gallup Elin-tarviketieto Oy. Gallupin tarjouksessa lähiruokatuotus on liitetty meneillään olevaan ”Maatilojen kehitysnäkymät Pirkanmaalla 2016” -tutkimuksen yhteyteen, jolloin Kasvukausi-hankkeella on mahdollisuus päästä kokonaistaloudellisesti edullisella tavalla mukaan 500 tilan tuotantosuunnittain painotettuun haastatteluotantaan. Tarkempaa, kuntakohtaista lähiruokatuotannon tarkastelua varten hankkeessa on kerätty n. 900 tilan osoitteisto, jota pyritään käyttämään Gallupin tutkimuksen syventämiseen.

Vuoden 2011 suurin yksittäinen toimenpide oli on kymmenen viljelijätukien infotilaisuuden järjestämi-

nen Pirkanmaan maataloustuottajille. Tilaisuudet räätälöidään vuosittain vastaamaan senhetkistä tukien painopistettä. Tästä syystä jokaisen vuoden koulutuskokonaisuus tulee olemaan sisällöllisesti, sijainnillisesti ja laajuutensa suhteen erilainen. Kouluttajat valitaan kunakin vuonna valittavan painopisteen mukaan. Myös koulutuspaikat vaihtelevat vuosittain. Vuonna 2011 koulutus painottui sähköisen tukihaun ja ympäristötuen suuntaan. Koulutettavia oli yli 800 kymmenellä ei paikkakunnalla.

Hankkeen tavoitteina ja toimenpiteinä mainittuja yhdistystoiminnan edistämistä, kuluttajatyön aktiivointia on hankkeessa toteutettu erityisesti lähiruokatieedottamisen ja yhdistysten avainhenkilöiden kouluttamisen kautta. Esimerkkinä tästä voidaan mainita Hämeenkyrössä toteutettu Suomalaisen ruuan päivä, jossa maataloustuottajat kertoivat lähiruuan ja Suomalaisen ruuan mahdollisuuksista lähikuntien luottamushenkilöille ja ruokapalveluita vastaaville kuntien virkamiehille. Samassa yhteydessä tuottajat tarjosivat seminaarin osallistujille Osaran kouluravintolassa lähiruokalounaan.

Ympäristöindikaattorien toteutuminen tulee mahdolliseksi pääasiassa hankkeen lähiruoka-asioiden edistämisen kautta. Lähiruuan käytön lisääminen tuottaa myönteisiä ympäristövaikutuksia erityisesti ilmaan, maisemaan ja liikenteeseen kohdistuessaan.

